

अथ ग्रहयज्ञप्रयोगारम्भः ।

अस्य ग्रथस्य पुनमुद्रणाद्याधिकाराः सन् १८६७ तमीयराजनियमानुसारेण यन्त्राधिकारिणा स्वायत्तिकृताः ।

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ देरम्बं च गुरुं समस्तसुखदं नत्वा तथा कालिकां वेदाभ्यासवता
 सुशम्भुनगरे ख्याते सताशम्भुना । राधाकृष्णसुतेन मन्त्रसहितो दिव्यग्रहाणां मया बालानां
 क्रियते सुखाय सततं यज्ञप्रयोगः शुभः ॥ १ ॥ अथानुक्रमः ॥ सुस्नातः प्राङ्मुखो भूत्वा
 यजमानः कृताह्निकः । आहूय ब्राह्मणान् कुर्यात्प्रतिज्ञां विधिवत्तदा ॥ १ ॥ गणेशपूजनं कृत्वा
 वरुणं च ततो यजेत् । पुण्याहवाचनं कृत्वाऽभिषेकं कारयेत्ततः ॥ २ ॥ गौर्यादिपूजनं चैत्र
 घृतमातृकपूजनम् ॥ आशुष्यमन्त्रपाठन्तु नान्दिश्राद्धमतः परम् ॥ ३ ॥ सर्वेषां वरणं
 कृत्वा सर्वतोभिद्रपूजनम् । ततः प्रधानदेवस्य पूजनं च समारभेत् ॥ ४ ॥ स्थाप्याग्निमुग्र
 हाणां च स्थापनं कुशाकण्डिकाम् । कृत्वा ततो यजेद्वाज्याहुतिं भक्तिपुरस्सरः ॥ ५ ॥ सूर्यादीनां
 ग्रहाणां च होमः कार्येऽस्ति लादिभिः । ततः प्रधानदेवस्य होमः कार्यो यथाविधि ॥ ६ ॥ सर्वे
 तोभिद्रदेवानां हवनं वैसमाचरेत् । पूजनं स्विष्टकृच्चैव घृतेनैव नवाहुतिः ॥ ७ ॥ दिक्पाले

भ्यो बलिं दीपं सूर्यादीनामतः परम् । अम्बिकायै बलिं दद्याद्दद्यात्क्षेत्राधिपाय च ॥ ८ ॥ पूर्णाहु
 तिमथो हुत्वा वसोद्वारां समाचरेत् । भस्मना न्यायुषं कृत्वा संस्रव प्राशनादिकम् ॥ ९ ॥ श्रेया
 दानं ब्राह्मणेभ्यो दद्यात्स्वर्णसुदक्षिणाम् । कारयेदभिषेकादीन् विसर्जनमतः परम् ॥ १० ॥
 अनुक्रमोयं ग्रन्थस्य शस्तुनाथेन भाषितः । ग्रन्थेभ्यः सारमुद्धृत्य विचार्य सदसच्चयत् ॥ ११ ॥
 भेदिने शुभे लग्ने च कृतानित्यक्रियो यजमानः शुभासने प्राङ्मुख उपविश्य स्वदक्षिणतः पत्नीं
 चोपवेश्य । ॐ केशवाय नमः १ ॐ नारायणाय नमः २ ॐ माधवाय नमः ३ ॥ इति त्रिरा
 चम्य । ॐ पवित्रेस्थो वैष्णव्यौ सवितुर्वरुणसुवऽरुपुनाम्यच्छिद्रेण पवित्रेण सूर्यस्य
 रुद्रिभभिः । तस्य ते पवित्रपते पवित्रपूतस्य यत्कामः शुने तच्छंकेयम् ॥ १ ॥ इति मन्त्रेण
 ति० १ पवित्रलक्षणङ्गात्पायनेनोक्तम् ॥ अनन्तरं गर्भिणीसाग्रहैशियद्विदलेव च ॥ प्रादेशमात्रविज्ञेया पवित्रायत्रकुत्रचित् ॥

पवित्रधारणं कृत्वा ततः प्राणायामकुम्भकपूरकरेचकात्मकत्रयं कुर्यात् । ॐ अपवित्रः
 पवित्रो वा सर्वावस्थांगतोपि वा । यः स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः
 इत्यात्मानं पूजासामग्री च संप्रोक्ष्य तण्डुलपूरितताम्रपात्रे मृन्मये वा कुंकुमेनाष्टदलं पद्मं
 कृत्वा तदुपरि गोमयमयीं गौरीं फलमयं गणेशं च संस्थाप्यहस्ते अक्षतपुष्पाणि गृहीत्वा
 आनोभद्रादीन् अंगलमन्त्रान् पठेत् ॥ ॐ आनोभद्राः क्रतवोयन्तु विश्वतोर्दुब्धासो अपं
 रितासऽष्टद्विदः । देवानोयथासद्विद्विधेऽअसन्नप्रायुवो रक्षितारोदिवे ॥ १ ॥ देवानां
 भद्रास्तुतिः ऋजुयतां देवानां = शक्तिरभिनोनिर्वर्तताम् । देवानां सख्यस्तुपेक्षिदिमान्वयन्देवान्
 ऽआयुः ऽप्रतिरन्तुजीवसे ॥ २ ॥ तान्पूर्वयानिविद्वाहमहेव्यं अगम्भिलमद्वित्तिन्दक्षमस्त्रि
 धम् । अर्यमणंवरुणं = सोममश्विनासुरस्वतीनः ; सुभगामयस्करत् ॥ ३ ॥ तन्नोव्वातोम

योभुवत्तुभेषुं तन्मातापृथिवीतत्पितादौ । तद्ग्रावाणः सोमसुतो मयोभुवस्तदाश्विन ।
 शृणुतन्धिषण्ययुवम् ॥ ४ ॥ तर्मीशानं जगत्स्वस्थुषरूपतिन्धियं जिन्वमवसेहूमेहूवयम् ।
 पुषानोयथावेदस्यामसंहृधेराक्षितापायुरदब्धः । स्वस्तये ॥ ५ ॥ स्वस्तिनऽइन्द्रोवृद्धश्रवाः ।
 स्वस्तिनः ऽपुषाविविश्वेदाः । स्वतिनुस्ताक्षर्योऽअरिष्टनेमिः । स्वस्तिनोवृहस्पतिर्दधातु ॥ ६ ॥
 पृषदथा मरुतः पृश्निमातरः, शुभंथावानो विदथेषुजग्मयः । अग्निजिह्वामनवुः । सूरश्च
 क्षसोविश्वेनोदेवाऽ अवसागमन्निह ॥ ७ ॥ भद्रंकर्णोभिः शृणुयामदेवामुद्रं पश्येमाक्षुभिर्यजत्राः ।
 स्थिरैरैरैस्तुषुवा * स्वस्तन्नुभिव्यशेमद्विदेवहित्यदायुः ॥ ८ ॥ शतमिन्द्रशरदोऽअन्तिदे
 वायत्नाब्रह्मकाजसन्तनुनाम् । पुत्रासोयत्नपितरोभवन्तिमानोमद्भचरिःरिपुतायुर्गन्तोः ।

॥ ९ ॥ अद्वितीद्यौरद्वितिरन्तरिक्षमद्वितीर्मातासापितासपुत्रः । विश्वेदुवाऽअद्वितिः ; पञ्चज
 नाऽअद्वितिर्जातमद्वितिर्जनित्वम् ॥ १० ॥ द्योःशान्तिरन्तरिक्षः शान्तिर्ऽपृथिवीशान्तिरापुः ;
 शान्तिरोषधयुः शान्तिर्ऽ । वनस्पतयुः शान्तिविश्वेदुवाः शान्तिब्रह्मशान्तिः ; सर्वे ३ शान्तिः ;
 शान्तिरेवशान्तिः ; सामाशान्तिरोधि ॥ ११ ॥ यतोयतः ; समीहसेततोनुअभयङ्कुरु ॥ शन्नः २ क
 प्रजाभ्योभयन्नः ; पशुभ्यः २ ॥ १२ ॥ सुशान्तिभवतु ॥ श्रीमन्महागणाधिपतयेनमः ॥ लक्ष्मी
 नारायणाभ्यांनमः ॥ उमामहेश्वराभ्यांनमः ॥ वाणीहिरण्यगर्भाभ्यांनमः ॥ शचीपुरन्दरा
 भ्यांनमः ॥ मातापितृभ्यांनमः ॥ इष्टदेताभ्यांनमः ॥ कुलदेवताभ्यांनमः ॥ ग्रामदेवता
 भ्यांनमः ॥ वास्तुदेवताभ्यांनमः ॥ स्थानदेवताभ्यांनमः ॥ सर्वेभ्योदेवेभ्योऽनमः ॥ सर्वेभ्योब्रा-
 ह्मणेभ्योऽनमः ॥ विश्वेशमाधवंधुण्डिण्डण्डपाणिचभैरवम् । बन्देकाशीगुहांगामवानामणिकोण

अ० य०

॥ ३ ॥

काश्च ॥ १ ॥ वक्रतुण्डमहाकायकोटिसूर्यसमप्रभ । निर्विघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ॥ १२ ॥
सुसुखमैकदन्तश्चकपिलोगजकर्णकः । लम्बोदरश्च विकटो विघ्ननाशो विनायकः ॥ ३ ॥ घृ
त्रकेतुर्गणप्यसोभालचन्द्रो गजाननः । द्वादशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि ॥ ४ ॥ वि
द्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा । संग्रामे सङ्कटे चैव विघ्नस्तस्य न जायते ॥ ५ ॥ शुक्लाम्ब
रधरं देवं शशिवर्णचतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ ६ ॥ अभीष्टितार्थसि
ध्यर्थपूजितो यः सुरासुरैः । सर्वविघ्नहरस्तस्मै गणाधिपतये नमः ॥ ७ ॥ सर्वमङ्गलमाङ्गल्येशि
तेषाममङ्गलम् । तेषां हृदि स्थो भगवान्मङ्गलायतनं हरिः ॥ ८ ॥ सर्वदा सर्वकार्येषु नास्ति
चन्द्रबलं तदेव । विद्याबलं तदेव बलं तदेवलक्ष्मीपते तं त्रिगुणं स्मरामि ॥ ९ ॥ तदेवलक्ष्मं सुदिनं तदेव ताराबलं
स्तेषां कुतस्तेषां पराजयः ॥ येषां हिं दीवद्भ्यामो हृदयस्थो जनार्दनः ॥ १० ॥ लाभस्तेषां जय
लक्ष्णो यत्र

प्रयो०

॥ ३ ॥

पार्थोधनुर्धरः । तत्रश्रीर्विजयोभूतिर्ध्रुवानीतिर्मतिर्मम ॥ १२ ॥ अनन्याश्चितयतोमांये
 जनाः पर्थुपासते । तेषानित्याभियुक्तानांयोगक्षेमंवहाम्ग्रहम् ॥ १३ ॥ स्मृते सकलकल्याणभा
 जनं यत्रजायते । पुरुषंतमजंनित्यंजगामि शरणंहरिम् ॥ १४ ॥ सर्वेष्वारम्भकार्येषुत्रयस्त्रि
 भुवनेश्वराः । देवाद्विशंतुनः सिद्धिब्रह्मेशानजनार्दनाः ॥ १५ ॥ यजमानः कुशपुष्पयवा
 क्षतजलद्रव्यंचादायसङ्कल्पहुर्यात् । ॐ विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः श्रीमद्भगवतोमहापुरुषस्य वि
 ष्णोराज्ञया प्रवर्तमानस्य अद्य श्रीब्रह्मणोद्वितीयेपरद्विविष्णुपदे श्रीश्वेतवारहकल्पवैवस्वतम
 न्वन्तरे अष्टाविंशतिभयुगेकालिमथमचरणे जम्बूद्वीपेभूलोकं भारतवर्षभरतखण्डेआ
 र्यावर्तकदेशे अविमुक्तवाराणसीक्षेत्रे । आनन्दवनेमहारामशानेगौरीसुखेत्रिकण्टकविराजिते ।
 भागीरथ्याः पश्चिमेभागेविक्रमशंकेबौद्धावतारेअमुकनामसंवत्सरे श्रीसूर्ये अमुकायने अमु

कर्कतौ महामाङ्गल्यप्रदमासोत्तमेमासे अमुकमासे अमुकपक्षे अमुकतिथौ अमुकवासरे अ
 मुकनक्षत्रे अमुकयोगे अमुककरणे रोद्राद्यमुककाले अमुकराशिस्थितेचन्द्रे अमुकराशिस्थिते
 श्रीसूर्ये अमुकराशिस्थितेदेवगुरौ शेषेषुग्रहेषुथयथाराशिस्थानस्थितेषु सत्सु एवं ग्रहगुण
 गणविशेषणविशिष्टायां शुभपुण्यतिथौ अमुकगोत्रः अमुकशर्माहं मम आत्मनः श्रुतिस्मृतिषु
 राणोक्तफलप्राप्त्यर्थं कायिकवाचिकमानसिकसांसर्गिकचतुर्विधपातकदुरितक्षयद्वारा धर्मा
 र्थकाममोक्षचतुर्विधलक्ष्मीप्राप्त्यर्थं सर्वग्रहरूपी श्रीपरमेश्वरश्रीत्यर्थग्रहशान्तिमहंकरि
 ष्ये ॥ तद्गतत्वेन स्वस्तिपुण्याह्वाचनं (अविघ्नपूजनं मण्डपदेवतापूजनं) मातृकापूजनं
 बसोद्धारापूजनं आयुष्यमन्त्रजपं नान्दीश्राद्धं आचार्यादिवरणानि [ग्रहातुक्कल्यतासिद्धयर्थं
 ग्रहयज्ञं] च करिष्ये ॥ तत्रादौनिविघ्नतासिद्धयर्थं गणेशाम्बिकयोः पूजनमहंकरिष्ये इति

सङ्कल्पकृत्वाषोडशोपचारैः गणपतिपूजयेत् ॥ हस्तेअक्षतान्चगृहीत्वा गणपतिमावाहयेत् ॥
 तत्रमन्त्रः एकदन्तंशूर्पकण्ठीगजवक्रं चतुर्भुजम् ॥ पाशाङ्कुशधरं देवं ध्यायेत् सिद्धिविनायकम् ॥ १ ॥
 ध्यायेद्गजानन्देवं तसकृच्च न सन्निभम् ॥ चतुर्भुजं महाकायं सर्वाभरणभूषितम् ॥ २ ॥ दंताक्षु
 मालापशुं पूर्णमोदकधारिणम् ॥ मोदकासक्तञ्जुडाग्रमेकदन्तं विनायकम् ॥ ३ ॥ आवाहयामि पूजाय
 रक्षार्थं च समकृतोः ॥ इहागत्य गृहाण त्वं पूजायागं च रक्षमे ॥ ४ ॥ ॐ गणानां त्वागणप
 ति ॥ हवामहे प्रियाणान्त्वाप्रियपति ॥ हवामहे निधीनां त्वानिधिपति ॥ हवामहे वसोमम ॥
 आहमेजानिगर्भं धमात्वमंजासिगर्भं धमम् ॥ १ ॥ ॐ भूभुवःस्वःसिद्धिबुद्धिसहिताय गणपतये

टि० १ षोडशोपचारास्तु कर्मप्रदीपे ॥ आवाहनासनं पाद्यमर्घमाचमनयिकम् ॥ स्नानं वस्त्रोपवीतश्च गंधमालयान्यनु-
 क्रमात् ॥ १ ॥ धूपदीपश्चैवैवंधंताम्बूलं च प्रदक्षिणा ॥ पुष्पाञ्जलिरिति प्रोक्ता उपचारास्तु षोडश ॥ २ ॥ फलेन सफलान-
 वासिसाङ्गतादक्षिणार्पणमिति ।

नमः गणपतिमावाहयामि स्थापयामि ॥ हेमाद्रितनयां देवीं वरदां भैरवप्रियाम् ॥ लम्बोदर
 स्य जननीं गौरीमावाहयाम्यहम् ॥ १ ॥ अम्बेऽशम्बिकेऽम्बालिकेनमानयतिकुरुचन ॥ ससे
 रत्यश्वकः सुभद्रिककांपीलवासिनीम् १ ॐ भ्रुभुवः स्वः गौयनमः गौरीमावाहयामिस्थाप
 यामि ॥ ओं मनो जूतिर्जुषतामज्यस्य बृहस्पतिर्गज्ञिभ्रंतनोत्वशिष्टं यज्ञ ७ सुमिमन्दघातु ॥
 विश्वदेवात्ऽहमादयन्तामोऽप्रतिष्ठ १ अस्यैप्राणाः प्रतिष्ठन्तु अस्यैप्राणाक्षरन्तु च ॥ अ
 स्थैदेवत्वमर्चायैममहोतिकश्चन ॥ १ ॥ गणेशम्बिकेसुप्रतिष्ठितेवरदेभवतम् ॥ विचित्रल
 खचित्तिदिव्यास्तरणसंयुतम् ॥ स्वर्णसिंहासनंचारुगळिष्वसुरपूजित ॥ १ ॥ पुरुषएवेदम् ॥
 ओं गणेशम्बिकाभ्यां नमः आसनं स० ॥ ओं सर्वतीर्थिसमुद्भूतपांडंगन्धादिभिर्जुतम् । विघ्नरा
 जगृह्णणेदं भगवन्भक्तवत्सल ॥ २ ॥ ओं एतावानस्य ॥ ग० पाद्यम् ॥ ओं गणाध्यक्षन

मस्तेस्तु गृहाण करुणाकर । अर्घ्यं च फलसंयुक्तं गंधमालयाक्षतैर्युतम् ॥ ३ ॥ ओं त्रिपादूर्ध्वः ।
 ग० अर्घ्यम् ॥ विनायकनमस्तुभ्यं त्रिदशैरभिवंदित । गंगोदकेन देवेश कुरु प्राचमनं प्रभो । ४ ।
 ततो विराट् ॥ ग० आचमनम् ॥ मन्दाकिन्यास्तु यद्भारिसर्वपापहरं शुभम् । तदिदं कल्पितं देव
 स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥ ४ ॥ ओं तस्माद्यज्ञात् ग० स्नानम् ॥ अथवा । ओं गणेशाम्बि०
 इतानि पाद्याव्याचमनयिस्नानयि पुनराचमनीयानि समर्पयामि ॥ ओं पञ्चनद्यः सरस्वतीमि
 पियन्ति सस्रोतसः ॥ सरस्वती तु पंचधा सो देशे भवत्सरित् ॥ १ ॥ पञ्चाभृतं सयानीतं पयो
 दधिघृतं मधु ॥ शर्करा च समायुक्तं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥ ओं ग० पञ्चाभृतस्नानं स० । अ
 थवा ॥ ओं पर्यं ऽपृथिव्यां पयऽओषधीषु पयोदिव्यन्त रिक्षे पयोधाः ॥ पर्यस्वती ः प्रदिशः संतुम
 ह्यम् ॥ ओं ग० पयः स्नानं स० ॥ ओं दुधिक्राव्णोऽअकारिपंजिणोरंश्चस्यव्याजिनं ऽ ॥
 सुरभि नो मुखं करप्रणऽआयुं ० षितारिषत् ॥ ओं ग० दुधिस्नानं स० ओं द्युतम्भिर्मिक्षेष्टुत

मस्य योनिर्धृतोऽश्रितो घृतस्वरूपधाम् ॥ अतुष्वधमावंहमाद्वयस्वस्वाहोक्तं वृषभस्वक्षिहव्य
 म् ॐ ग० घृतस्नानं स० ॥ ॐ मधुवाताः ऋतायते मधुं शरंति सिंधवः ॥ माध्वीर्निः संत्वोष
 धीः १ मधुनक्तुतोषसो मधुं मत्पाथिवं २ रजः ॥ मधुधोरस्तुन २ पिता २ मधुमान्नो
 वनरूपतिर्भुमा २ ५ अस्तुसूर्यं ॥ माध्वीर्गोवो भवन्तुनः ॥ ३ ॥ ॐ ग० मधुस्नानं स० ॐ
 अपा २ रसमुद्रयसु २ सूर्यसंतं २ समाहितम् ॥ अपा २ रसस्य योरसस्तं वधो गृह्णाम्युत्तमुपया
 मगृहीतोऽनिद्रायत्वा जुष्टं गृह्णाम्येषते यो निरिद्रायत्वा जुष्टतमम् ॥ ॐ ग० शर्करास्नानं स०
 ॐ ॐ षोडशमयो भुवस्तानऽऽर्जुनं दधातु ॥ महेरणाय चक्षसे ॥ ३ ॥ गंगाचयमुनाचैव गोदाव
 तिः १ अथवा शुद्धवालः सर्वशुद्धवालो मणिवालस्तऽआश्विनाः ज्येतः श्येताक्षोरुणस्तेरुद्राय पशुपतये कर्णायामाऽअवलि-
 द्रानभोरूपाः पार्जन्याः ॥

रिसरस्वती ॥ नर्मदासिंधुकावेरीस्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥ ओं ग० शुद्धोदकस्नानं स० ओं ग०
 स्नानार्थे आचमनं स० । ओं युवासुवासाः परिषीतऽआगात्सऽउश्रेयान्भवतिजायमानः ॥
 तंधीरासः कवयऽउन्नयन्तिस्वाध्यामनसादेवयंतः ॥ शतिवातोष्णसंत्राणलज्जयारक्षणंपरम् ॥
 देहालंकरणं वस्त्रमतः शान्तिं प्रयच्छमे । ओं ग० वस्त्रं स० सुजातो० उपवस्त्रं वा ॥ ओं
 ग० वस्त्रोपवस्त्रार्थैरक्तसूत्रंसमर्पयामि अलंकरणार्थे अक्षतान् स० ॥ ओं यज्ञोपवीतं परमं
 पवित्रं प्रजापतेर्यत्सहजंपुरस्तात् ॥ आयुऽयमग्र्यं प्रतिमुंचशुभ्रं यज्ञोपवीतं बलमस्तुतेजः ॥
 नवभिस्तंतुभिर्युक्तं त्रिगुणं देवतामयम् ॥ उपवीतं मयाइत्ते गृहाणपरमेश्वर ॥ ओं ग० य
 ज्ञोपवीतं स० ओं ग० आचमनं स० ॥ श्रीषिण्डचन्दनं दिव्यं गन्धाढ्यं सुमनोहरम् ॥
 विलेपनं सुरश्रेष्ठ चन्दनं प्रतिगृह्यताम् ॥ ओं त्वांगेन्दुर्माऽअखनूस्त्वामिन्द्रस्त्वंबृहस्वतिं ः ॥
 त्वामोषधेसोमोराजाव्विद्वान्यक्षमादंसुच्यत ओं ग० गन्धं स० ॥ अक्षताश्चसुरश्रेष्ठाः कुङ्कु

माताः सुशोभिताः । मया निवेदिताभक्त्यागृहाणपरमेश्वर ॥ ओं अक्षुन्नमीमिदन्दन्तुह्यवे
 प्रियाऽअधूपत ॥ अस्तोषतस्त्वभानवोविविप्रानविष्टयामतीयोजान्चिद्रतेहरीं ॥ ओं ग० अक्षता
 न्स० ॥ माल्यादीनि सुगन्धीनि मालत्यादीनि वैप्रभो । ४ । मया हतानि पुष्पाणि पूजार्थं प्रतिगृह्यताम्
 ॥ १ ॥ ओषधीः प्रतिमोदध्वंपुष्पवतीः प्रसूवरीः अथोऽहवसुजित्वरीर्वीरुधं ऽ पार
 यिष्णवः ॥ ओं ग० पुष्पमालां स० ॥ दूर्वाकुरासुहरितानभृतान्मङ्गलप्रदान् ॥ आनीतांस्त
 वपूजार्थं गृहाण गणनायक ॥ ओं काण्डात्काण्डात्परोहंतीपरुषः परुषरूपरिं ॥ एवानोदूर्ध्वे
 प्रतनुसहस्रेण गुतेन च ॥ ओं ग० दूर्वाकुरान्स० ॥ सिन्दूरं शोभनं रक्तं सौभाग्यं सुखवर्द्धनम् ॥
 शुभदं कामदं चैव सिन्दूरं प्रतिगृह्यताम् ॥ ग० सिन्दूरं स० । नानापरिमलेद्रव्यैर्निर्मितं तूर्णसुत्तमम् ।
 अवीरनामकं तूर्णगन्धं चारुप्रगृह्यताम् ॥ ओं अहिरेवभोगैः पर्यंति बाहुं ज्यायहेति परिबाधमानः

हुस्तमोब्लिश्वानानिविद्वान्पुमा पुमा ० संपरिपात्रुब्लिश्वतः ॥ ओंग० नानापरिमलद्रव्याणि
 स० ॥ वनरूपतिरसोद्भूतो गंधाढ्यो गंधऽलुत्तमः ॥ आग्नेयः सर्वदेवानाधृषोयं प्रतिगृह्यताम् ॥ ओ
 धूरसिधूर्बधूर्बतं धूर्वतयो स्मान्धूर्वतितधूर्व्यं व्यंधूर्वाम ॥ देवानामसिन्वन्हितम् ॥
 साक्षितमंप्रितमं जुष्टतमन्देवहृतं भम् ॥ ओ ग० धूपं स० ॥ साज्यं चर्वति संयुक्तं चान्दिनायो
 जितं षया ॥ दीपं गृहाण देवेश त्रैलोक्यतिमिरापहम् ॥ भक्त्या दीपं प्रयच्छामि देवाय परमात्मने ॥
 नाहिमां निरयाद्धोरादीपज्योतिर्नमोस्तुते ॥ ओ अग्निज्योतिर्ज्योतिरग्निः स्वाहा सूज्यो ज्योति
 ज्योतिः ॥ सूर्यः ॥ स्वाहा ॥ अग्निर्वज्रो ज्योतिर्वज्रः ॥ स्वाहा सूर्यो वज्रो ज्योतिर्वज्रः ॥ स्वाहा ॥
 ज्योतिः ॥ सूर्यः ॥ सूर्यो ज्योतिः ॥ स्वाहा ॥ १ ॥ ओ ग० दीपं स० ॥ हस्तप्रक्षालनम् ॥ नैवेद्यं

१ टि० अथवा वनस्पतेवीड्वज्रो हिभूयाऽअस्मत्स्वाप्रतरण सुवीरः ॥ गोभिः सन्नद्धो असिबीड्यस्वास्थातजयतु जेतवानि ॥

अ० य०

॥ ८ ॥

गृह्यतां देवभक्तिर्मेह्यवलां कुह ॥ इंसितं मे बरं देहि परत्रचपरंगतिम् ॥ शर्कराखंडखाद्यानिद्
भिक्षीरघृतानि च ॥ आहारं भक्ष्यभोज्यं च नैवेद्यं प्रतिगृह्यताम् ॥ ओं नोभ्याऽआसीदंतरि
क्ष १ शीर्ष्णोद्यौः समवर्तत ॥ पुद्ग्याभूमिदिशुः श्रोत्रात्तथालोकैर्धकल्पयन् ॥ ओं प्राणा
यस्वाहा ॥ ओं अपानायस्वा ॥ ओं समानायस्वा ॥ ओं उदानायस्वा ॥ ओं व्यानायस्वा ॥ ओं
ग० नैवेद्यं स० ॥ ओं ग० उत्तरापेशनं स० ॥ हस्तप्रक्षालनार्थं जलं स० ॥ मुखप्रक्षालनार्थं जा
लं स० ॥ वा आचमनीयं मध्येपानीयं उत्तरापेशनं स० ॥ ओं चन्द्रं मलयोद्भूतं कस्तूर्यादिसम
न्वितम् ॥ करोद्धर्तनकंदेवगृहाण परमेश्वर ॥ ओं अं शुनते अं शुः पृच्यतां परं वा परं ॥ गन्ध
स्तुसोर्धमवतुमदायुरसो अच्युतः ॥ ओं ग० चन्दनेन करोद्धर्तनं स० ॥ ओं पूगीफलमहद्विष्यं ना

२ टी० अथवा अन्नपतेत्रयनोदेहानमविस्थशुष्मिणः ॥ प्रप्रदातास्त्वारिपऽङ्गजैत्रोद्योहिदिपदेचतुष्पदे ॥ ० ॥

प्रयो०

॥ ८ ॥

गवह्नीदलैर्युतम् ॥ एलादिद्वर्णसंयुक्तंतांबूलंप्रतिगृह्यताम् ॥ ओंयत्पुरुषेणद्विविपादेवायुज्ञमत्तन्व
 त ॥ वसन्तोस्यासीदाज्यंश्रीष्मऽह्वम् ॥ ओं ग०मुखयासार्थेपूगीफलतांबूलं स० ॥
 इदंफलंमयादेवस्थापितं पुरतस्तव ॥ तेनमेसफलावाप्तिभवेज्जन्मनिजन्मनि ॥ या ॥ फलिनी ॥
 हस० गण० फलं स० ॥ हिरण्यगर्भगर्भस्थंहेमबीजंविभावसो ॥ अनन्तपुण्यफलदम्भतः
 शान्तिप्रयच्छमे ॥ ओं हिरण्यगर्भः ॥ समवर्तताग्रेभूतस्यजुतः ॥ पतिरेकंऽआसीत् ॥ सदां
 धारपृथिवीन्ध्यामुलेमांकरुमेदेवायहविषाविषस ॥ ओं ग० कृतायाःपूजायाः साद्गुण्यार्थेदक्षि
 णां स० ॥ कदलीगर्भसंभूतंकर्पूरंरुद्रप्रदीपितम् ॥ आरातिकांमहंक्षुर्वेपथ्यमेवरदोभव ॥ ओं इद
 ः हविः ॥ आरात्रिपार्थिव ॥ रजःपितुंःप्राथिधामभिः ॥ द्विवः ॥ सदां०सिंहवृतीवितिष्ठसुऽआत्वं
 वर्ततेतुभं ॥ ओं ग० कर्पूरनीराजनं स० ॥ नानासुगन्धिवुष्पाणिश्रथाकालोद्भवानिच ॥

पुष्पाअलिर्मयादत्तो गृहाण परमेश्वर ॥ ओं
 नृ ॥ तेहनाकंमहिमानं सचतुष्टयपूर्वमुध्या ॥ ओं राजाधिराजाय प्रसह्यसाहिने ३ नमो वयं वैश्रवणाय कुर्महे ॥ स
 ओं अम्बेअम्बि० म् ॥ ओं कामेश्वरवैश्रवणोद्दातु ॥ कुबेराय वैश्रवणाय महाराजाय नमः ।
 मेकामान्कामकामाय मह्यं ॥ कामेश्वरवैश्रवणोद्दातु ॥ कुबेराय वैश्रवणाय महाराजाय नमः ।
 ओं स्वस्ति साम्राज्यं भोज्यं स्वाराज्यं वैराज्यं पारमेष्ठ्यं राज्यं महाराज्यं माधिराज्यं समंतपययि
 स्यात् सार्यभौमस्साव्यं शुषांतादापराधात् पृथिव्यै समुद्रपर्यताया ऽएकाराडितितद्व्येषष्टे
 कोभिगीतोभरुतः परिवेष्टारोमरुतस्यावसन्नगृहे ॥ आवीक्षितस्य कामप्रैविशेदेवाः सभा सद्
 इति ॥ ओं विवशतश्शुशुतविवशतो मुखो विवशतो बाहुशुतविवशतस्पात् ॥ सम्बाहुभ्यां धमति
 संपतंत्रैर्द्यावाभूमी जन्मन्देव ऽएकः ॥ ओं ग० मन्त्रपुष्पाञ्जलिं स० ॥ यांनिकानि च पापानि

१ वी० पदेपदभ्यः परिप्रेजकेभ्यः सद्योऽश्वमादाफलं ददाति ॥ तां सर्वपापक्षयहेतुताप्रदक्षिणान्तेपरितः करोमि ॥

ज्ञातान्नातकृतानिच ॥ तानिसर्वाणि न इयंति प्रदक्षिणपदेपदे ॥ ओं अतीर्थानि प्रचरंति सृष्टाहं
 स्तानिषंगिणः । तेषां सहस्रयोजनेषु धन्वानितन्मसि ॥ ओं ग० प्रदक्षिणां ० स० ॥ अथविज्ञोषार्धः
 जलगंधाक्षतफलपुष्पद्रुवादिक्षिणाः ताम्रपत्रेप्रक्षिप्य अवनिकृतजानुमंडलं कृतवाञ्जलिना
 गृहीत्वा श्लोकान्पठत् ॥ ओं रक्षरक्षणगणध्वक्षरक्षत्रैलोक्यरक्षक ॥ भक्तानामभयं कर्तात्राताभव
 भवार्णवात् ॥ १ ॥ इमातुरकृपासिन्धोषाणमातुराग्रजप्रभो ॥ वरदस्त्वंबरं देहिवाञ्छितंवा
 छितार्थद ॥ २ ॥ अनेनसफलाद्यैणसफलोऽस्तुसदाभम ॥ ओं ग० विज्ञोषेध्वस्यसम० ॥ अथप्रार्थ
 ना ॥ विघ्नेश्वरायवरदायसुरप्रिधायलम्बोदशयसकलायजगद्धिताय ॥ नागाननायश्रुतियज्ञ
 विभूषितायगौरीसुतायगणनाथनमोनमस्ते ॥ १ ॥ भक्तार्तिनाशनपरायगणेश्वरायतर्केश्वरायशु
 भदायसुरेश्वराय ॥ विद्याधरायविकटायचवामनायभक्तप्रसन्नवरदायनमोनमस्ते ॥ २ ॥ नमस्ते

ब्रह्मरूपायविष्णुरूपायतेनमः ॥ नमस्तेरुद्ररूपायकरिरूपायतेनमः ॥ ३ ॥ विश्वरूपस्वरूपा
 यनमस्तेब्रह्मचारिणे ॥ भक्तप्रियायदेवायनमस्तुभ्यंविनायक ॥ ४ ॥ लम्बोदरनमस्तुभ्यंस
 ततंमोदकप्रिय ॥ निर्विघ्नंकुरुमेदेवसर्वकार्येषुसर्वदा ॥ ५ ॥ त्वाविघ्नशत्रुदलनेति च सुन्दरे
 ति भक्तप्रियेति सुखदेति फलप्रदति । विद्याप्रदेत्यघहरेति च येस्तु वंति तेभ्यो गणेशवरदोभव
 नित्यमेव ॥ ६ ॥ गणेशपूजनेकर्मथयू नमधिकंकृतम् । तेन सर्वेण सर्वात्मा प्रसन्नोस्तु सदा म
 म ॥ ७ ॥ अनया पूजया गणेशां बिके प्रीयेताम् ॥ नमम ॥ इति गणेशपूजनं समाप्तम् ॥ अथ क
 लशस्थापनम् ॥ कलशलक्षणं च ॥ स्वर्णं वा राजतं वा पितामंभृन्मयं जंतुवा ॥ अकालपत्रण
 चैव सर्वलक्षणसंयुतम् ॥ पंचाशांगुलैव पुल्यमुत्सेधे षोडशांगुलम् ॥ द्वादशांगुलकं मूले सुखम
 घांगुलं तथा ॥ अथ सप्तमृदः ॥ अश्व स्थानाद्गजस्थानाद्ब्रह्मीकात्सङ्गमाद्ब्रह्मदात् ॥ राज
 द्वाराच्चणोद्याच्चसृदमानीयानिक्षिपेत् ॥ अथ सर्वौषधयः ॥ सुरामांसीवचाकुष्ठं शैलेयं रज

नीद्वयम् ॥ सटीचंपकमुस्ताच सर्वौषधिगणः स्मृतः ॥ अथपंचपल्लवान् ॥ न्यग्रोधोदुंबरोडवत्थ
 वृतजंबूतथैवचेति ॥ अथपंचरत्नानि ॥ कनकं कुलिशं मुक्तापद्मरागंच नीलकम् ॥ एतानि
 पञ्चरत्नानिसर्वकार्येषुयोजयेत् ॥ प्रकारान्तरम् ॥ वज्रमौक्तिकवैदूर्यप्रवालं चेन्द्रनीलकम् ॥
 अलभेसर्वरत्नानिहेमंसर्वत्रयोजयेदिति ॥ ततः कुंकुमादिनाभूमौ अष्टदलंपद्मंकृत्वा ॥ ओं
 महीधौः पृथिवीचं नऽडुमं यज्ञमिमिक्षताम् ॥ पिपृतांब्रोभरीमभिः ॥ इति भूमिस्फृष्ट्वा
 ॥ १ ॥ ओं ओषधयुः समवदंतुसोमेनसुहराज्ञां ॥ यस्मैकृणोतिब्राह्मणस्त २ राज
 न्धारयामसि ॥ इति धान्यं विकिरेत् ॥ ओं आजिप्रकुलंशं मुह्यात्वांविशुं त्विदं वः ॥ पुनरुर्ज्जानिव
 तंस्वत्संनः मुहस्रशुक्षुरुधारारपयंस्वतीपुनर्मांविशताद्रुयिः ॥ इति धान्योपरिकुलंशंस्था
 पयेत् ॥ २ ॥ ओं वरुणस्योत्तमंभनमसिवरुणस्यस्कंभसर्जनीस्थोवरुणस्यऽ ऋतुसदंन्यसिवरुण

स्यऽऋतुसद्वनमसिर्वरुणस्य ऋतुसद्वनमासीद् ॥ इतिकलशेजलंपूरयेत् ॥ ३ ॥ ओत्वांगन्धर्वा०
 त० इति गंधक्षिपेत् ॥ ४ ॥ ओं याओर्धधीः पूर्वजातादेर्धधस्त्रियुगंपुरा ॥ मनीषुबुध्रुणोम
 ह १ शुतंधामानिसुसत् ॥ इति सर्वौषधयः ॥ ५ ॥ ओं कांडात्कांडात्प्र० च ॥ इति दूर्वा
 ड्डरात् ॥ ६ ॥ ओं अश्वत्थे वीनिषदंनं पुणैवोवसतिष्कृता ॥ गोभाजुऽइत्किलासययत्सनक्थ
 पूरुषम् ॥ इति पञ्चपल्लवात् ॥ पूर्वोक्तलक्षणयुतंपवित्रेस्थऽइति मंत्रेणकच्छशेक्षिपेत् ॥ ७ ॥
 ओं स्योनापृथिविनोभवानृक्षरानिवेशनी ॥ यच्छानः शर्मसप्रथाः ॥ ९ ॥ इतिसप्तशृदुः
 ओं याः फलिनैर्याऽअफलाअपुष्पाऽयाश्चपुष्पिणीः बृहस्पतिर्मसूतास्तानोभुवंत् १ ॥ ह
 सः ॥ इतिपूणीफलम् ॥ १० ॥ ओं परिषाजपतिः कविरुग्निर्हुव्यान्यकमीत् ॥ द्युद्रत्नानि
 डाशुषे ॥ इतिपंचरत्नानि ॥ ११ ॥ हिरण्यगर्भः स० इति हिरण्यम् ॥ १२ ॥ सुजातोऽज्योतिषासु

दृशम्भवरुंथमासंदुत्स्वः ॥ वासो ऽअग्नेविश्वरूपः संव्ययस्वविभावसो ॥ इतिगुग्मवज्जे
 णकलशंवेष्टयेत् ॥ १० ॥ ओं पुर्णोदंविपरांपत्सुपुर्णोपुनरांपत् ॥ वज्जेविक्रीणावह्यु ऽइषसूर्जः
 शतक्रतो ॥ इति पूर्णपात्रसुपरिन्धसेत् । १४ । याः फलिनीतिकलशोपरिनारिकेलफलम् सं
 स्थाप्य ॥ ओं तत्वांयामि ब्रह्मणु।वंदंमालुस्तदाशांस्तेपज्जमानोहविभिं ः ॥ अहेडमानो
 वरुणेह्रोधुरुशः सुमानऽआयुः प्रमोषीः ॥ इति अस्मिन् कलशेवरुणंसाङ्गं सपरिवारं
 सायुधंसशक्तिकं आवाहयामि ॥ ओं अयांपत्तयेवरुणायनमः ॥ इति पंचोपचारैर्वरुणं संपू
 ज्य ॥ ततो गङ्गाद्यावाहनम् ॥ कलाकलाहिदेवानां दानवानां कलाकलाः ॥ संगृह्यनिर्मितो
 यस्मात्कलशस्तेनकथ्यते । १ । कलशस्यसुलेविष्णुः कंठेरुद्रः समाश्रितः ॥ सुलेत्वस्यस्थितो
 ब्रह्मामध्येमातृगणाः स्मृताः ॥ २ ॥ कुशैतुसागराः सप्तसप्तद्वीपाचमेदिनी ॥ अर्जुनीगो

मतीचैवचंद्रभागासरस्वती ॥ २ ॥ कावेरिक्कणवेणाच गङ्गाचैवमहानदी ॥ तापीगोदावरी
 चैवमाहेन्द्रनिर्मदा तथा ॥ ४ ॥ नदाश्चधिविधाजातानद्यः सर्वास्तथापराः ॥ पृथिव्यांयानि
 तीर्थानिकलशस्थानितानि वै ॥ ५ ॥ सर्वसमुद्राः सरितस्तीर्था निजलदानदाः ॥ आयांतु म
 मशांत्यर्थं दुरितक्षयकारकाः ॥ ६ ॥ ऋग्वेदोत्थयजुर्वेदः सामवेदोह्यथर्वणः ॥ अङ्गैश्चसहिताः
 सर्वकलशं तुसमाश्रिताः ॥ ६ ॥ अत्रगायत्रीसावित्रीशान्तिः पुष्टिकरीतथा ॥ आयान्तु
 ममशांत्यर्थं दुरितक्षयकारकाः ॥ ८ ॥ यजमानः स्वहस्ते अक्षतान्चगृह्णत्वा ॥ ओं मनोज्ञति
 हितदेवताभ्योनमः ॥ कलशेश्वरुणाद्यावाहितदेवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवन्तु ॥ ओं वरुणाद्यावा
 पादयोः पादंसं ॥ हस्तयोः अर्घ्यंसं ॥ आसनार्थं अक्षतान्समर्पयामि ॥
 नंसं ॥ स्नानांगाचक्षणंसं ॥ वस्त्रंसं ॥ यज्ञोपवीतंसं ॥ पंचासृतस्नानंसं । शुद्धोदकस्ना
 आचमनंसं ॥ उपवस्त्रंसं ॥

आचमनं० गंधं० ॥ अक्षतान्सं० ॥ पुष्पमालांसं० ॥ नानापरिमलद्रव्यणिंसं० ॥ धूपंआ० ॥
 दीपंद० हस्तप्रक्षालनम् ॥ नैवेद्यंसं० ॥ तांबूलंसं० ॥ पूर्णाफलंसं० ॥ कृतायाः पूजायाः
 साद्गुण्यर्थेद्वक्षिणांसं० ॥ आर्तिक्यंसं० ॥ मंत्रपुष्पाजलिंसं० ॥ प्रदक्षिणांसं० ॥ नमस्कारं
 स० ॥ अनयापूजयावरुणाद्यावाहितदेवताः प्रीयंतानमम ॥ अथ प्रार्थना ॥ देवदानवंसवादे
 मथ्यमानेमहोदधौ । उत्पन्नोसितदाकुम्भविधृतोविष्णुनास्वयम् ॥ १ ॥ त्वत्तोयेसर्वतीर्थान्निदे
 वाः सर्वत्वयिस्थिताः । त्वयितिष्ठतिभूतानित्वयिप्राणाः प्रतिष्ठिताः ॥ २ ॥ शिवः स्वयंत्वमे
 वासिविष्णुस्त्वंचप्रजापतिः । आदित्यावसवोरुद्राविश्वेदेवाः सपैतृकाः ॥ ३ ॥ त्वयितिष्ठंतिस
 र्वेपियतः कामफलप्रदः ॥ त्वत्प्रसादादिमंयज्ञंकर्तुमीहैजलोद्भव ॥ ४ ॥ सान्निध्यंकुरुमेद्वप्रस
 न्नोभवसर्वदा ॥ ५ ॥ नमोनमस्तेस्फटिकप्रभायसुर्वेतहारायसुमङ्गलाय ॥ सुपाशहस्तायज्ञषा
 सनायजलाधिनाथायनमोनमस्ते ॥ १ ॥ पाशपणेनमस्तुभ्यंपञ्चिनजीवनायक ! पुण्याहवा

चनयावत्तावत्सन्निधोभव ॥ इतिकलशप्रार्थना ॥ अथपुण्याहवाचनम् ॥ अवनीकृतजातुमंड
लः कमलमुकुलसदृशमंजलिंशिरस्याधायानंतरंदाक्षिणेनपाणिनास्वर्णपूर्णकलशंधारयित्वाआ
शिषः प्रार्थयेत् ॥ ८ ॥ दीर्घानागानद्योगिरयस्त्राणिविष्णुपदानिच ॥ तेनायुःप्रमाणेनपुण्यं
पुण्याहंदीर्घमायुरस्तु ॥ विप्राः अस्तुदीर्घमायुः । ओं त्रीणिपुदाव्विचक्रमेविष्णुर्गोपाऽअदा
भ्यः ॥ अतोधर्माणिधुरयन् ॥ १ ॥ तेनायुः प्रमाणेनपुण्यंपुण्यथाहं दीर्घमायुरस्तुइतिभवन्तो
द्भुवंतुइतियजमानः ॥ २ ॥ पुण्यंपुण्याहंदीर्घमायुरस्त्वितिद्विजः ॥ एवंद्विरपरंशिरसिभूमौनि
नयेत् ॥ ब्राह्मणान् हस्ते ओं शिवाऽआपः संतुजलमिति यजमानः ॥ संतुशिवाआपइति ब्रा
ह्मणाः एवं सर्वत्रवचनोत्तरंदद्युः ॥ २ ॥ यज० सोमनस्यमस्तुइतिपुष्पं ॥ वि० अस्तुसौमन

१ टि० अपाममध्येस्थितादेवाः सर्वमासुप्रतिष्ठिताः ॥ ब्राह्मणानाकरेन्यस्तः शिवाऽआपोभवंतुते ।

२ टि० लक्ष्मीर्विसतुष्पेषुलक्ष्मीर्विसतु पुष्करे ॥ सामेवसतुवेनित्यंसौमनस्यंतथास्तुनः ॥

स्यं ॥ यज० अक्षतंचारिष्टंचास्तुइत्यक्षतान् ॥ विप्राः अस्त्वक्षतमारिष्टंच ॥ यज० गंधाः
 पांतुइतिगंधं ॥ विप्राः सुमङ्गल्यंचास्तु ॥ यज० अक्षताः पांतु ॥ विप्राः आयुष्यमस्तु ॥
 यज० पुष्पाणिपांतु ॥ विप्राः सौश्रियमस्तु ॥ यज० सफलतांबूलानिपांतु ॥ विप्राः
 ऐश्वर्यमस्तु ॥ यज० दक्षिणाः पांतु ॥ विप्राः बहुदेयंचास्तु ॥ य० पुनरत्रक्षताः पान्तु ॥ वि० स्वर्चित
 मस्तु ॥ यज० दीर्घमायुः शान्तिः पुष्टिस्तुष्टिः श्रीयशोविद्याविनयोवितंबहुपुत्रंबहुधनंचा
 युष्यंचास्तु ॥ विप्राः तथास्तु ॥ य० यंकृत्वासर्वदेयज्ञाक्रियाकरणकरंभाः शुभाः शोभनाः
 प्रवर्ततेतमहमौकारमादिंकृत्वा ऋग्यजुःसामाथर्वाशर्विचनं बहुऋषिमतं समनुज्ञातं भवद्भिरनु
 ज्ञातुं पुण्यंपुण्याहंवाचयिष्ये ॥ विप्राः वाच्यतां ओं द्रविणोदाः पिपीषतिजुहोतप्रचति

१ टि० अक्षतंचास्तुमेपुण्यंदर्धिमायुर्थशोबलम् ॥ यद्यच्छ्रेयस्कंलोकितत्तदस्तुसदामम ॥ ३ ॥

एत ॥ नेष्ट्रद्रुभिःरिष्यत ॥ १ ॥ स्रुवित्तात्वांसवानां सुवतामग्निगृहपतीनां सोमो
 व्वनस्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्विचऽइन्द्रोष्यैष्ठ्याय रुद्रः पशुभ्योमित्रः स्रुत्योवरुणोधर्मपती
 नाम् ॥ १ ॥ नतद्रक्षां सिनपिशाचास्तरंतिदेवानामोर्जः प्रथमजं हेतत् ॥ योवि
 भर्तिं द्वाक्षायणं हिरण्यं सदेवेषु कृणुते दुर्धिषायुः सभ्रुण्येषु कृणुते दुर्धिषायुः ॥ ३ ॥
 उच्चते जातमंधसो दिविसद्भूम्या ददे ॥ उग्रः शर्ममहिश्रवः ॥ ४ ॥ उपास्त्रैगायतानरुः
 पवमानान्येन्द्रैवे ॥ अभिदेवोऽइयक्षते ॥ ५ ॥ ओं इत्येतांचयः पुण्याहेन्नयात् ॥ व्रतेज
 पनियमतपः स्वाध्यायक्रतुशमदमदयादानविशिष्टानां सर्वेषां ब्राह्मणानां मनः समाधीयतां
 इतियज० ॥ समाहितमनसः स्मः इतित्रा० ॥ प्रसीदंतु भवन्तः इतिय० ॥ प्रसन्नास्मः इति

ब्रा० ॥ ततोयजमानोब्रूयात् । शांतिरस्त्वित्यादि । अस्त्वितिद्विजाः प्रतिवचनसर्वत्रद्वयुः ।
 ओं शांतिरस्तु ॥ १ ॥ ओं पुष्टिरस्तु ॥ २ ॥ ओं तुष्टिरस्तु ॥ ३ ॥ ओं वृद्धिरस्तु ॥ ४ ॥
 ओं अविघ्नमस्तु ॥ ५ ॥ ओं आयुष्यमस्तु ॥ ६ ॥ ओं आरोग्यमस्तु ॥ ७ ॥ ओं शिवमस्तु ॥ ८ ॥
 ओं शिवं कर्मास्तु ॥ ९ ॥ ओं कर्मसमृद्धिरस्तु ॥ १० ॥ ओं धर्मसमृद्धिरस्तु ॥ ११ ॥ ओं वेदस
 मृद्धिरस्तु ॥ १२ ॥ ओं शास्त्रसमृद्धिरस्तु ॥ १३ ॥ ओं धनधान्यसमृद्धिरस्तु ॥ १४ ॥ ओं
 पुत्रपौत्रसमृद्धिरस्तु ॥ १५ ॥ ओं इष्टसंपदस्तु ॥ १६ ॥ बहिः ओं अरिष्टनिरसनमस्तु ॥ १७ ॥
 बहिः । ओं यत्पापशेगंअशुभंअकल्याणंतद्रूपेप्रतिहतमस्तु ॥ १८ ॥ अंतः ओं यच्छ्रेयस्तद
 स्तु ॥ १९ ॥ ओं उत्तरेकर्मणिनिर्विघ्नमस्तु ॥ २० ॥ ओं उत्तरोत्तरमहहरभिवृद्धिरस्तु । २१ ।
 ओं उत्तरोत्तराः क्रियाः शुभाः शोभनाः संपद्यंताम् ॥ २२ ॥ ओं तिथिकरणसुहूर्तनक्षत्र
 हलमसंपदस्तु ॥ २३ ॥ ओं तिथिकरणसुहूर्तनक्षत्रहलश्राधिदेवताः प्रीयंताम् ॥ ओं तिथि

करणसुहृत्सन्क्षत्रेसग्रहेसलयेसाधिदेवतेप्रियेताम् ॥ ओं दुर्गापञ्चाल्योप्रियेताम् ॥ ओं अ
 सिपुरोगाविश्वेदेवाः प्रीयन्ताम् ॥ ओं इन्द्रपुरोगाः मरुद्गणाः प्रीयन्ताम् ॥ ओं वसिष्ठपुरोगाः ऋ
 षिगणाः प्रीयन्ताम् ॥ ओं माहेश्वरीपुरोगाः उमामातरः प्रीयन्ताम् ॥ ओं अरुंधतीपुरोगाएक
 पत्न्यः प्रीयन्ताम् ॥ ओं विष्णुपुरोगाः सर्वदेवाः प्रीयन्ताम् ॥ ओं ब्रह्मपुरोगाः सर्ववेदाः
 प्रीयन्ताम् ॥ ब्रह्मचब्राह्मणाश्चप्रीयन्ताम् ॥ ओं श्रीसरस्वत्योप्रियेताम् । ओं श्रद्धामेधेप्री
 येताम् ॥ ओं भगवतीकान्त्यायनीप्रीयताम् ॥ ओं भगवतीमहेश्वरीप्रीयताम् ॥ ओं भगव
 तीऋद्धिकरीप्रीयताम् । ओं भगवतीवृद्धिकरीप्रीयताम् ॥ ओं भगवतीपुष्टिकरीप्रीयताम् ।
 ओं भगवतीतुष्टिकरीप्रीयताम् । ओं भगवतीविश्वविनायकौप्रियेताम् । ओं सर्वाः कुलदेवताः
 प्रीयन्ताम् ॥ ओं सर्वाः ग्रामदेवताः प्रीयन्ताम् ॥ ओं सर्वाः इष्टदेवताः प्रीयन्ताम् ॥ बहिः
 ओं हताश्वब्रह्मद्विपः ॥ ओं हताश्वपरिपन्थिनः ॥ ओं हताश्वविघ्नकर्तारः शत्रवः पराभवंयान्तु ॥

ॐ शाम्यंतुघोराणि ॥ ॐ शाम्यंतुपापानि ॥ ॐ शाम्यंतुपद्मवाः ॥ अन्तः
 ॐ शुभानिवर्धताम् ॥ ॐ शिवा आपः सन्तु ॥ ॐ शिवाऋतवः सन्तु ॐ शिवाओषधयः
 सन्तु ॥ ॐ शिवावनस्पतयः सन्तु ॥ ॐ शिवाअतिथयः सन्तु ॥ ॐ शिवाग्रयः सन्तु ॥
 ॐ शिवाहुतयः सन्तु ॥ ॐ अहोरात्रेशिवेस्याताम् ॥ ॐ निकामेनिकामेनः ; पर्जन्योव्वर्षतुफलं
 वत्योनेऽ ओषधयः पच्यन्तांयोगक्षेमोः- कल्पताम् ॥ १ ॥ ॐ निकोमनिकामेनः ; पर्जन्यो
 न्योव्वर्षत्वितिनिकामेनिकामैवतत्र पर्जन्योव्वर्षति यत्रैतेनयज्ञेनयजन्तेफलवत्यो नऽओषधयः
 पच्यन्तामितिफलवत्योवै तत्रौषधयः पच्यन्ते यत्रैतेनयेज्ञेनयजन्ते योगक्षेमोः कल्पता
 मितियोगक्षेमैवतत्रकल्पते यत्रैतेन यज्ञेन यजन्तेतस्माद्यत्रैतेनयज्ञेन यजन्ते कृतः यजानां
 योगक्षेमोभवति ॥ ॐ शुक्रांगारकबुधबृहस्पतिशनेश्वराहुकेतुसोमसाहित्वादित्यपुरोगाः

* * * * *

* * * * *

अ०य०

॥१६॥

सर्वैश्वहाः प्रीयन्ताम् ॥ ओं भगवान्भ्रातराणः प्रीयताम् ॥ ओं भगवान्पार्जन्यः प्रीयताम् ॥
ओं भगवान्स्वामीमहासेनः प्रीयताम् ॥ पुरोनुवाक्ययायत्पुण्यं तदस्तु ॥ याज्ययायत्पुण्यं
तदस्तु ॥ वर्षट्कारेणयत्पुण्यं तदस्तु ॥ प्रातः सूर्योदयेयत्पुण्यं तदस्तु ॥ एतत्कल्याणयुक्तं
पुण्यं पुण्याहंवाचयिष्येइति यजमानः ॥ ओं वाच्यतामिति ब्राह्मणाः ॥ ओं ब्राह्मच्यंपुण्यंमह
र्यञ्चसृष्ट्युत्पादनकारकम् ॥ वेदबृक्षोद्भवन्तोद्भवंतुनः । भोब्राह्मणाः मयाक्रियमा
णस्य अमुकारव्यस्यकर्मणः पुण्याहंभवन्तोद्भवंतु इति यज० ॥ ओं पुण्याहं ब्रा० एवं वचनं
प्रतिवचनंचत्रिः पठित्वा तथाहि ॥ अस्यकर्मणः पुण्याहंभवन्तोद्भवंतु ॥ ओं पुनंतु मादेवजु
नाः पुनन्तुमनसाधिर्यः- ॥ पुनन्तुविशामृतानिजातवेदः पुनीहिमां ॥ २ ॥ ओं सयः काम
येतमहत्प्राप्तुयामिन्दिदुदगयन्ऽआपूर्यमाणपक्षेपुण्याहे कुदशाहमुपसद्रतीभृत्वौदुवरेक ॥ ६ ॥

प्रयो०

॥१६॥

मसेवासौषधस्फलानितिसम्भृत्यपरिसमुह्यपरिलिभ्याग्निमुपसमाधायावृताज्य ६ संस्कृत्यपु ६
 सानक्षेत्रेणमन्थे ६ सचीयुजुहोति ॥ पृथिव्यामुद्धृतायांतुयत्कल्याणं पुराकृतम् ॥ ऋषिभिः
 सिद्धिगंधर्वस्तकल्याणंभुवंतुः ॥ २ ॥ भोब्राह्मणाः सयाक्रियमाणस्य अमुकाख्यस्य कर्मणः
 कल्याणंभवंतोभुवंतु ॥ ओं कल्याणं ॥ ३ ॥ ओं यथेमांवाचंकल्याणीमावदानिजनेभ्यः ॥
 ब्रह्मराजन्याभ्या ० शुद्रायचार्यायचस्वायचारणायच ॥ प्रियोदेवानांदिक्षिणायदुत्तरिहृक्ष्यास
 मयमेकाम् ॥ ससृध्यतामुपमादोनेमतु ॥ २ ॥ ओं अथाध्वर्योः प्रतिगुरोरात्सुरिभ्येयजमाना
 भद्रमेभ्योयजमानेभ्योभूदिति कल्याणमेवतन्मानुष्यैवाचोवदति ॥ सागरस्यतुयाऋद्धिमहा
 लक्ष्म्यादिभिः कृता ॥ संपूर्णाःस्युः प्रभावाचर्ताऋद्धिंप्रभुवंतुनः ॥ ३ ॥ भो ब्राह्म० कर्मणः
 ऋद्धिंभवन्तोभुवन्तु ॥ ओं कर्मऋध्यताम् ॥ ओं सप्तस्यऋद्धिरस्यगन्मज्योतिरंमृताऽअभूम ॥

दिवं पृथिव्याऽअध्यासुहाभाविदामदेवान्स्वर्ज्योतिः- ॥ ४ ॥ ओं तऽउत्तरस्यहविधानस्यजे
 वन्यायाड्धुवर्था २ सामाभिगायतिसत्रस्यऽ ऋद्धिरितिगुद्धिभैवतद्भ्युतिष्ठंत्युत्तरवेदेवोत्
 राया २ श्रोणावित्तरन्तुऋतुऋतुतरम् ॥ स्वस्तिस्तुयाविनाशाख्यापुण्यकल्याणवृद्धिदा ॥ विनायक
 प्रियानित्यंतांचस्वस्तिस्तुवन्तुनः ॥ भोब्राह्मणाः ० कर्मणस्वस्तिस्तभवन्तोऽब्रुवन्तु ॥ ओं आयुष्म
 ते स्वस्ति ॥ ओं स्वस्तिनऽइन्द्रोऽबृद्धश्रवाः स्वस्तिर्नः-पुषा विश्ववेदाः ॥ स्वस्तिनस्ताऽक्षोऽआरष्टि
 नेमिः स्वस्तिनोऽबृहस्पतिर्दधातु ॥ ४ ॥ ओं गतुऽयज्ञायगतुऽयज्ञपतयऽइति गतु ६ ह्येष्य
 ज्ञायच्छतिगतुऽयज्ञपतयेयोयज्ञस्यस ६ स्थान्देवीस्वस्तिस्तुनः स्वस्तिर्मातृष्येभ्यऽइतिस्व
 स्तिनोदेवत्रास्तुस्वस्तिर्मातृष्यत्रेत्यैतदाहोर्ध्वं जिगातुभेषजमित्युध्वोऽनोयऽयज्ञोदेवलोकऽयज-

त्वित्येवैतदाहशन्नोअस्तुद्विपदेशश्चतुष्पदइत्येतावद्दाइद ६ सर्वथावद्विपञ्चैवचतुष्पाच्चतस्माऽ
 एवैतद्यज्ञस्यस ६ स्थाङ्गत्वाशुङ्करोतितस्मादाहशन्नोऽअस्तुद्विपदेशश्चतुष्पदे ॥ समुद्रमथनाज्जाता
 जगदानंदकारिका ॥ हरिप्रिया च माङ्गल्यातांश्रियं च ह्रवन्तुन ॥ भोबाह्य० कर्मणः श्रीर
 स्त्वितिभवन्तोह्रवन्तु ॥ ओं अस्तुश्रीः ॥ ओं श्रीश्वतेलक्ष्मीश्वपत्न्यावहोरान्नेपाश्वेनक्षत्राणिहूपम
 श्विनौव्यात्तम् ॥ इष्णन्निषाणुमुम्भंइषाणसर्वलोकम्मं इषाण ॥ ५ ॥ ओं तेनोहृततइजेदुक्षः
 पार्वतरुतइमेप्येतर्हि द्वाक्षायणाराज्यमिवैवप्राम्नास्ताराज्यमिवहवैवप्राम्नास्तियऽ एवं विद्वानेतेनयज्ञेन
 यजन्ते तस्माद्दाऽएतेनयजेत सवाऽएकैकऽएवानूचिनाहं पुरोडाशोभवत्येतेनोहास्यासपत्नानुपवा
 धाश्रीर्भवति ॥ मृकंडसू नोरायुर्द्वलमेशयस्तथा ॥ आयुषातेनसंयुक्ताजीविमशरदः

शतम् ॥ १ ॥ जीवन्तु भवंतः इति ब्रा० ॥ ओं
 काजरसंतनुनाम् ॥ पुत्रासोयत्रपितरो भवन्ति मानो मध्यारीरिषता युगंताः ॥ शिवगो-
 रीविवाहेयाया श्रीरामेनृपात्मजे ॥ धनदस्यगृहेया श्रीरस्माकं स्रुसन्नानि ॥ ओं
 अस्तु श्रीः ॥ ओं मनसः काममार्हतिव्वाचः सत्यमशीय ॥ पशुना ० रूपसमन्नस्यसो
 यशः श्रीः श्रयतुं मयि स्वाहा ॥ १ ॥ प्रजापति लो कपालो धाता ब्रह्मा च देवराट्ट ॥
 भगवाञ्छाश्रयतो नित्यं नो वैरक्षन्तु सर्वतः ॥ ओं भगवान्प्रजापतिः प्रीयताम् ॥ ओं प्रजा
 पतेन त्वदुत्तान्यन्यो ब्विश्वरूपानि परितो बभूव ॥ यत्कंभास्ते जुहुमस्तन्नाभेस्तु वयममुष्य
 पितासावुरस्यपिताब्बुध ० स्वामुपतयो रथिणा ० स्वाहा ॥ २ ॥ आयुष्मते जमा
 नायदाशुषे ॥ श्रियेद्दत्ताशिषः सन्तु ऋत्विभिर्भेदपारगैः ॥ ओं आयुष्मते स्वस्ति ॥ ओं प्रतिप

न्यामपद्महिस्वस्तिगामनेहसंम ॥ येनविधाः ॥ परिद्विषोवृणक्तिविन्दतेवसु ॥ ओं स्वस्तिवाच
 नसप्तद्विररुतु ॥ कृतस्यस्वस्तिवाचनकर्मणः समृध्यर्थस्वस्तिवाचकेभ्योब्राह्मणेभ्योइमांक्षि
 णांविभज्यदातुमहसुरसृजे ॥ अथाभिषेकः ॥ अमिषेकेपत्नीवामतः एकस्मिन्पत्रेवरुणोदकं
 हीत्वाऽविद्युराश्चत्वारोब्राह्मणाः दूर्वात्रपच्छवैः सकुटुंबंयजमानमभिषिच्युः तन्मन्त्राः ॥ ओं
 पयंः- पृथिव्यां ॥ १ ॥ ओं पंचनद्यः ॥ २ ॥ ओं वरुणस्यो ॥ ३ ॥ ओं पुनर्तुमा ॥ ४ ॥
 ओं देवस्यंत्वासवितुः प्रस्रंशिनोर्बाहुभ्यांपूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ सरस्वत्यैव्वाचोयन्तुर्थवियेद
 धामिबृहस्पतेष्टुसात्राज्येनाभिषिञ्चाम्यसौ ॥ ५ ॥ देवस्यंत्वा ॥ सरस्वत्यैव्वाचोयन्तुर्थीत्रिणा
 म्नेः साम्राज्येनाभिषिचामि ॥ ६ ॥ देवस्यंत्वा ॥ अश्विनोर्भेषज्येनतेजसेब्रह्मवर्चसायामिषिचामि ॥ ७ ॥
 ओं विश्वानिदेवसवितर्दुरितानिपरासुव ॥ यद्भुङ्क्षन्तन्नऽआसुव ॥ ८ ॥ धामच्छदश्रिन्द्रो

ब्रह्मादेवो बृहस्पतिः- ॥ सचेतसो विश्वे देवा यज्ञं प्रार्वन्तु नः शुभे ॥ ९ ॥ त्वं यं विष्टदा शुषो नूः पा
 ह्यिष्टुणी गिरः- ॥ रक्षां तो कमुतत्मनां ॥ १० ॥ अन्नं पतेन्नस्य नो देह्यनमीवस्य शुष्मिष्णः- ॥
 प्रप्रदा तारं तारिषऽऊर्लन्नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ॥ ११ ॥ ओ पाळाशं भवति ते न ब्राह्मणो भिषिच
 ति ब्रह्मवैपलाशो ब्रह्मणैव न मेतदुभिषिचति । ओ दुंबरं भवति ते न स्थाभिषिचत्यन्नं वाऽऊग्रुदुम्बर
 ऽऊर्षैस्वयं वा वद्रे पुरुषस्य स्वं भवति नैव तावदशनायति ते नो ह्यस्वतस्मादौ दुंबरणे स्थाभिषिचति ॥ नै
 यश्रो धपादं भवति ते न मित्रो राजन्यो भिषिचति पद्भिर्धन्यश्रोधः ; प्रतिष्ठितो मित्रेणैव राजन्यः
 प्रतिष्ठितस्तस्मान्नेयश्रोधो पादुन मित्रो राजन्यो भिषिचति । आश्वत्थं भवति ते न वैश्रयोभिषिचति
 सयं देवा दोशत्थेतिष्ठतऽइन्द्रो मरुतऽलपामंत्रयते तस्मादुशत्थेन वैश्रयोभिषिचति ॥ १३ ॥ यद्देवकल्पा

ञ्जुहोति प्राणवैकल्याऽअमृतमुवैप्राणाऽअमृतं नैवेन मेतदुभिषिचति । सर्वेषां वाऽऽषवेदानाः ।
रसोयत्सामसर्वेषामैवेन मेतद्धेदानाः । रसेनाभिषिचति ॥ द्यौः शान्तिं रतं ॥ १३ ॥ बतौ यतः
सु० । १४ । अमृताभिषेकोस्तु इति पुण्याहवाचनप्रयोगः ॥ अविघ्नो मण्डपश्चैव मातृणां पूजनं
सकृत् ॥ वैश्वदेवं सोद्धरानां दीश्राद्धमतः परम् ॥ विवाहोपनयनचूडाकर्णसीमंतोन्नयनादौ
मोदश्चैव प्रमोदश्च सुमुखोदुर्मखस्तथा । अविघ्नो विघ्नहर्ता चिषडेते विघ्ननायकाः ॥ ओं मोदा
यनमः मोदं आ० ॥ १ ॥ ओं प्रमोदाय० प्रमोदं आ० ॥ २ ॥ ओं सुमुखाय० सुमुखं आ० ॥ ३ ।
ॐ दुर्मुखाय० दुर्मुखं ॥ ४ । ॐ अविघ्नाय० अविघ्नं आ० ॥ ५ ॥ ॐ विघ्नहर्त्रे० विघ्नह
र्तारं ॥ ६ ॥ ओं मोदादिषड्विनायकेभ्योनमः इति पूजयेत् इति अविघ्नपूजनम् । अथ मण्ड
पदेवताप्रतिष्ठा ॥ ततो मण्डपार्थस्तंभारोपणं तद्यथा । ओं देवस्य त्वास० भ्यां इत्यभिमादत्ते । १ ।

ओ इदमह ः रक्षसंश्रीवाऽ अपिहृन्तामि । इत्यवटंपरिलिखति । २ । ओ मावोरिषत्खनि
 तायस्मैचाहंखनामिव ः ॥ द्विपाच्चतुष्पादस्माक ः सर्वमस्त्वनातुरम् ॥ इति खनति ॥ ३ ॥ ओ
 सिंचतिपरिषिंचत्सिंचतिपुनंतिच ॥ सुरीथैर्बृहन्नदेकित्त्वोवन्दतिकित्त्व ः इति तस्मिन्नव-
 टेअपः आसिंचति ॥ ४ ॥ ॐ यवोसियधयास्मद्देशोयवयारांती ः ॥ इतिथवानावपति ॥ ५ ॥
 दर्भसिद्धार्थकांस्तूष्णीमावपति ॥ ओ कांडात्कां च इतिदूर्वाङ्कुरान् ॥ ६ ॥ ओ दधिक्रावणो ऽत्
 इतिदधि ॥ ७ ॥ ओ या ः फालिनी ऽसः इतिफलम् ॥ ८ ॥ ओ हिरण्यगर्भः म इति
 हिरण्यं चावपति ॥ ९ ॥ ओ उच्छ्रयस्ववनरूपत ऽऊर्ध्वोर्भापाह्य ः हुंसऽ अस्ययज्ञस्योद्वचः ।
 इतिमन्त्रेणरक्तसूत्रबद्धमदनफलसमन्वितस्तंभोत्थापनम् ॥ १० ॥ ओ ऊर्ध्वं ऽ ऊर्ध्वं ऽ ऊर्ध्वं

ग्रंथ०

॥२०॥

तिष्ठादेवो न संविता ॥ ऊर्ध्वो वा जस्य स नितायदं जिभिर्वा घद्धि विव्हया महे इत्यवदरोपणं ॥ ओ
 स्थिरो भव वीह्वंगऽआशु भवं वाज्यर्वच ॥ पृथु भवं सुखदस्त्यमत्रे : पुरषिवाहण : ॥ इति सप्त
 तोमृत्पूणेन स्थिरकरणम् ॥ तस्मिन्स्तंभे ॥ ओं नलिन्यै नमः ॥ १ ॥ ओं नन्दिन्यै ॥ २ ॥ ओं
 मैत्रायै ॥ ३ ॥ ओं उमायै ॥ ओं पशुवाहिन्यै ॥ ५ ॥ ओं मनोजु ० ष मण्डपदेवताः सुप्रतिष्ठि
 ताः वरदाः भवन्तु इति प्रतिष्ठाप्य ॥ ओं मण्डपदेवताभ्यो नमः इति षोडशोपचारैरभ्यर्चनम् ।
 मण्डपदेवताप्रित्यर्थं यथाशीतकृत्वा ह्यणान्भोजयिष्ये ॥ अत्र शिष्टाचार एव शरणं । मण्डपप्रति
 ष्ठात्तु सीमंतोन्नयनाग्नप्राशनचूडाकरणोपनयनवेदारंभे केशात्तत्रत विसर्गविवाहेषु कार्या ॥ तत्रै
 व मण्डपसत्त्वात् मण्डपस्तंभानिवेशन्तु ॥ वृषाद्वा शित्रये स्थिते सूर्थसति आग्नेयांकार्यम् ॥ सिं
 हाद्वा शित्रये ईशान्याम् ॥ वृश्चिकाद्वा शित्रये वायव्यां ॥ कुंभाद्वा शित्रये नैर्ऋत्यां ॥ इति मण्ड

पदेवताप्रतिष्ठा ॥ अथमातृकापूजनम् । अथाग्नेय्यां प्रतिमास्वक्षतपुञ्जेषुवा प्राक्संस्थमुदक्सं
 स्थंवामातृस्थापनम् ॥ ओं भूर्भुवः स्वः गणपतये० गणपतिं आवाहयामिस्थापयामि । ओं
 भूर्भुवः स्वः गौर्यै न० ॥ गौरीमा० ॥ २ ॥ ओं पद्मायै० ॥ पद्मां ॥ ३ ॥ ओं शन्धे० ॥ शचीं
 ॥ ४ ॥ ओं मेधायै० ॥ मेधां ॥ ५ ॥ ओं सावित्र्यै० ॥ सावित्रीं ॥ ६ ॥ ओं विजययै० ॥ शचीं
 विजयां ॥ ७ ॥ ओं जययै० ॥ जयां ॥ ८ ॥ ओं देवसेनायै० देवसेनां ॥ ९ ॥
 ओं स्वधायै० स्वधां ॥ १० ॥ ओं स्वाहायै० ॥ स्वाहां ॥ ११ ॥ ओं मातृभ्यो० मातृः ॥ १२ ॥
 ओं लोकमातृभ्यो० लोकमातृः ॥ १३ ॥ ओं धृत्यै० ॥ धृतिमा० ॥ १४ ॥ ओं पुष्ट्यै० ॥ पु
 ष्टिम् ॥ १५ ॥ ओं तुष्ट्यै० ॥ तुष्टिं ॥ १६ ॥ ओं आत्मनः कुलदेवतायै० ॥ आत्मनः कुलदेवताम्
 ॥ १७ ॥ ओं मनो० ह० गौर्याद्याः कुलदेवतांताः मातरोगणपतिसहिताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः
 भवन्तु ॥ ओं गणपत्यादि कुलदेवतांतामातृभ्यो नमः इत्यभ्यर्चनम् ॥ इडाकरणोपनयनवि-

वाहेषुथकुलाचारंमातृभांडस्थापनम् ॥ अथवसोर्द्धारापूजनं ॥ आग्नेयांभितौकुंडुमादिना
 विन्दुकरणेनालंकरणड्ढकृत्वागामिमन्त्रंपठन् दृतेन सप्तपञ्चवाप्राक्संस्थोदेकवावसोर्द्धारिःकर्त
 व्याः ॥ ब्वसोः ; पवित्रंभसिशुतधरं वसोः पवित्रंमसिसुहृत्वारम् ॥ देवस्त्वासवितापुनातुव
 सोः ; पुवित्रेणशुतधरेणसुत्वा ॥ इतिमन्त्रेण ॥ ओ कामदुक्षऽइत्येतावतामन्त्रेणार्धभागेशुडेनेकी
 करणं प्रतिघारामैककेदेवतामावाहयेत् ॥ ओ श्रयिममः ॥ १ ॥ ओ लक्ष्म्येन ॥ ल
 क्ष्मीमा ॥ २ ॥ ओ धृत्यै ॥ धृतिमा ॥ ३ ॥ ओ मेधाये ॥ मेधामा ॥ ४ ॥ ओ स्वाहाये ॥ स्वाहां
 ॥ ५ ॥ ओ प्रज्ञायै ॥ प्रज्ञामा ॥ ६ ॥ ओ सरस्वत्यै ॥ सरस्वतीमा ॥ ७ ॥
 ॐ श्रीलक्ष्मीधृतिमेधास्वाहाप्रज्ञासरस्वती ॥ आज्ञलेषुप्रपूज्यन्तेसत्तेतादृतमातरः ॥ १ ॥
 ओ वसोर्धारोदेवताभ्योनमइतिवाआवाह्य ॥ ओ मनो वसोर्द्धारादेवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदा
 भवन्तुसंपूज्यप्रार्थयेत् ॥ यदंगत्वेनभोदेव्यः पूजिताविधिमार्गतः ॥ कुर्वन्तुकार्यमखिलंनि

* * * * *

* * * * *

य०ग्र०

॥२२॥

विश्वेनक्रतूद्भवम् ॥ अनया पूजयावसोद्धारादेवताः प्रीयतां ॥ इतिवसोद्धाराकरणम् ॥ अथा
शुष्यमन्त्रत्रयः ॥ आयुष्यं वर्चस्य ॥ शयस्पोषमोद्भिदम् ॥ इदु ॥ हिरण्यं वर्चस्वजैत्राया
विशंताडुमाम् ॥ १ ॥ न तद्रक्षां ॥ सि० युः ॥ २ ॥ यदावधंदाक्षायुणाहिरण्यं ॥ त्रुतानी
क्रायसुमनस्यमाना ॥ तन्मऽआर्बन्धमिष्टुतशारदायायुष्मान्जुरदीष्टिथसंस्म इत्यायुष्यमं
त्रयः ॥ अथ सांक्लपेनविधिनानां दीश्राद्धप्रयोगः सव्येनसर्वकार्यम् ॥ ऋजवऽएवकुशा
स्तिलार्थेयवादातव्याः ॥ ओं सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नां दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं वः
पाद्यं पादावनेजनं पादप्रक्षालनं वृद्धिः ॥ १ ॥ ओं अमुकगोत्राः मातृपितामहीप्रपितामहाः नान्दीसु

टि० १ भविष्यपुराणे । पिण्डनिर्वपणं कुर्यान्नवाकुर्यान्नाराधिप ॥

टि० २ अनस्मदृद्धयब्दतामरूपणामगोत्रिणाम् ॥ अनाम्नामतिलाद्यैश्चनान्दिश्राद्धं च सव्यवत् ॥

३३३

३३३

ख्यः भूर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥ २ ॥ अमुकगोत्राः पितृ
 पितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखः भूर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः
 ॥ ३ ॥ ओं अमुकगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भू
 भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥ ४ ॥ आसनदानम् ॥ सत्यवसुसंज्ञकाः
 विश्वेदेवाः नान्दीमुखः भूर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ १ ॥ ओं अमुकगोत्राः मातृपिताम
 हप्रपितामह्यः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ २ ॥ ओं अमुकगोत्राः पितृ
 पितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ ३ ॥ ओं अमुकगोत्राः
 मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमो
 नमः ॥ ४ ॥ ततो गन्धादिदानम् ॥ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्य
 चनं स्वाहासंपद्यतांवृद्धिः ॥ १ ॥ ओं अमुकगोत्राः मातृपितामहप्रपितामहाः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः

वः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनंस्वाहा संपद्यतां वृद्धिः ॥ २ ॥ ओं अमुक्कगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः
 नान्दीसुखाः भूर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनंस्वाहा संपद्यतां वृद्धिः ॥ ३ ॥ ओं अमुक्कगोत्राः पिता
 महप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीसुखाः भूर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनंस्वाहा
 संपद्यतां वृद्धिः ॥ ४ ॥ भोजननिष्क्रयदानम् ॥ ओं सत्यशुभ्रंशुभ्रं अमृतरूपेणस्वाहा संपद्यतां
 वः स्वः इदं शुभ्रब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेणस्वाहा संपद्यतां
 वृद्धिः ॥ १ ॥ ओं अमुक्कगोत्राः मातृपितामहिप्रपितामह्यः नान्दीसुख्यः भूर्भुवः स्वः इदं
 शुभ्रब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेणस्वाहा संपद्यतां वृद्धिः ॥ २ ॥
 ओं अमुक्कगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नान्दीसुखाः भूर्भुवः स्वः इदं शुभ्रब्राह्मणभोजन
 पर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेणस्वाहा संपद्यतां वृद्धिः ॥ ३ ॥ ओं अमुक्कगोत्राः
 मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीसुखाः भूर्भुवः स्वः इदं शुभ्रब्राह्मण

भोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेण स्याद्वाहा संपद्यतां वृद्धिः ॥ ४ ॥ सशरीरयवंपुद-
 कदानम् ॥ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखः प्रीयन्ताम् ॥ १ ॥ गोत्राः मातृपिताम-
 हिप्रपितामह्यः नान्दीमुखः प्रीयन्ताम् ॥ २ ॥ गोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखाः
 प्रायन्ताम् ॥ ३ ॥ द्वितीयगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः
 प्रीयन्ताम् ॥ ४ ॥ शिवा ऽ आपः संतु ॥ सौमनस्यमस्तु ॥ अक्षतं चरिषं चास्तु ॥ अगोराः
 पितरः सन्तु ॥ इति पूर्व्यांजलधारां दद्यात् ॥ ततः कृतांजलिः प्रार्थयेत् ॥ य० ओं गोत्रं
 न्नोवर्धतां दातारो नो भिवर्धतं विदाः संततिरेव च ॥ श्रद्धाचनो माव्यगमद्गुदेयं च नोस्तु अन्नं
 च नो बहु भवेदतिथींश्च लभे माहि ॥ याचितारश्चनः संतु माचया विष्मकश्चन ॥ एताः

टि० १ तदुक्तं ब्रह्माण्डपुराणे ॥ तथा क्षय्योदकस्थाने दद्यात्क्षीरयवोदकमिति ॥ टि० २ मातापितामहीचैव नथैव प्रपितामही ॥
 पितापितामहश्चैव तथैव प्रपितामहः ॥ मातामहस्तत्पिताच प्रमातामहकादयः ॥ एते भवन्तु सुप्रीता प्रयच्छन्तु चमङ्गलम् ॥

अ०य०

॥२४॥

सत्याआशिषः संतु ॥ ब्रा० संत्वेताः सत्याः आशिषः इति ॥ दक्षिणादानम् ॥
ओं सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्य नान्दीश्राद्धस्य
फलप्रतिष्ठासिद्ध्यर्थद्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणी दक्षिणांदातुमहसुरसृजे ॥ १ ॥ ओं असुकुणो
त्राः मातृपितामहिप्रपितामह्यः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः स्वः कृतस्य नान्दीश्राद्धस्यफलप्रति
ष्ठासिद्ध्यर्थद्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणीदक्षिणांदातुमहसुरसृजे ॥ २ ॥ ओं गोत्राः पितृपिता
महप्रपितामहाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्य नान्दीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिद्ध्यर्थं द्राक्षा
मलकयवमूलनिष्क्रयणीदक्षिणांदातुमहसुरसृजे ॥ ३ ॥ ओं गोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्र
मातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्यनान्दीश्राद्धस्यफलप्रतिष्ठासिद्ध्यर्थ
द्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणीदक्षिणांदातुमहसुरसृजे ॥ ४ ॥ ओं उपास्मैगायतानरः पवंसा
नाऽयेन्दुवे ॥ आभिर्देवाँऽइयक्षते ॥ १ ॥ इडामग्नेषुरुद ॥ सं ॥ सुनिगोः शंशतम ॥ इवंमानाय

साधं ॥ स्यान्नः सुवृत्तनयोविजावमेसलेसुमुतिभूत्वस्मे ॥ २ ॥ य० अनेननादीश्राद्धसंपन्नम्
 ब्रा० ॥ सुसंपन्नं वाजेवाजेतिविसृज्य ॥ ओं वाजेवाजेवत्वाजिनोनुधेनुविप्राऽशुताऽकृत
 ज्ञा ÷ ॥ अस्यध्वं ÷ पिबतसुदुर्ध्वं तृप्तायांतपृथिभिर्देवयैले ÷ ॥ आम्रावाजस्येत्यनुवृज्य
 ओं आमावाजस्य प्रसवोजंगम्यादेमेद्यावांपृथिवीविथरूपे ॥ आमांगन्तापितरंमातराचाम्
 सोमोअमृतत्वेनगम्यात् ॥ विश्वेदेवाः प्रीयन्तामितिविसृज्य ॥ य० मयाचरितोसांक्लिषक
 नान्दिश्राद्धेन्यूनातिरिक्तयो विधिः सऽत्रपविष्टब्राह्मणानां वचनाच्छृणिणेज्ञाप्रसादात् पीरपूणो
 स्तु ॥ ब्रा० अस्तुपरिपूर्णः ॥ इति नान्दीश्राद्धप्रयोगः ॥ अथाचार्यादिवरणम् ॥ उद्-
 ह्मुखमाचार्यमुपवेश्य गन्धादिभिः संपूज्य ॥ ओं अमुकगोत्रोत्पन्नः अमुकप्रवरान्वितः
 अमुकशर्मा यजमानोहं अमुकगोत्रोत्पन्नं अमुकप्रवरान्वितं शुक्लयजुर्वेदान्तर्गतवाज-

सनेयमाध्यंदिनीयशाखाध्यायिनं असुकशर्मणं ब्राह्मणं अस्मिन्ग्रहज्ञांत्याख्येकर्मणि ए-
 भिवरणद्रव्यैः आचार्यत्वेन त्वामहंवृणे ॥ वृतोस्मि इति प्रतिवचनम् ॥ आचार्य-
 स्तुयथास्वर्गेशक्रादीनांबृहस्पतिः ॥ तथात्वंसमयेज्ञोस्मिन्नाचार्योभवसुव्रत ॥ १ ॥
 अस्मिन् ग्रहज्ञांत्याख्येकर्मणि एभिर्वरणद्रव्यैः अमुक्कगोत्रमसुकशर्मणं ब्राह्मणं ब्रह्मत्वे-
 नत्वामहंवृणे ॥ वृतोस्मि ॥ यथाचतुर्मुखोब्रह्मासर्वलोकपितामहः ॥ तथात्वंसमयेज्ञो
 स्मिन् ब्रह्माभवद्विजोत्तम ॥ २ ॥ अस्मिन् सप्तस्यत्वेनत्वामहं वृणे ॥ भगवत्सर्वधर्मज्ञ
 सर्वधर्मभृतांवर ॥ विततेममयेज्ञोस्मिन्सदृस्योभवसुव्रत ॥ ३ ॥ अस्मिन् गणपत्यत्वेन
 त्वामहंवृणे ॥ वांछितार्थफलावाप्त्यैश्रजितोसिपुरापुरेः ॥ निर्विघ्नंक्रतुसंस्थित्वाग्रहंगणपवृ
 णे ॥ ४ ॥ अस्मिन् छपद्रष्ट्वेन त्वामहंवृणे ॥ भगवत्सर्वधर्मज्ञसर्वधर्मपरायण ॥ वित
 तेममयेज्ञोस्मिन्सुपद्रष्टाभवद्विज ॥ ५ ॥ अस्मिन् ऋत्विक्त्वेनत्वामहंवृणे ॥ भगवत्सर्वध

मञ्जसर्वधर्मपरायण । विततेममयज्ञोस्मिन्नुत्पिक्त्वमेमलेभव ॥ ६ ॥ ओं ब्रतेनदीक्षामाप्नोति
 दीक्षयाप्नोतिदक्षिणां ॥ दक्षिणाश्रद्धामाप्नोतिश्रद्धयासुप्त्यमाप्नोति ॥ अथ करसंपुटंकृत्वासर्वान्
 प्रार्थयेत् ॥ अस्मिन्कर्मणिश्रेयेतुवृतागुरुषुखादयः ॥ सावधानाः प्रकुर्वन्तुस्वकर्मयथोदितम् १
 अस्ययागस्थनिष्पत्तौभवन्तोभ्यर्थात्तमया ॥ सुप्रसन्नैः प्रकर्तव्यं कर्मेदं विधिपूर्वकम् ॥ २ ॥
 यथाविहितं कर्मकुरु ॥ यथाज्ञानं करवाणि ॥ इत्याचार्यादिवरणम् ॥ आचार्यः आचम्य प्राणानायम्य
 देहकालौ संकीर्त्य अस्मिन् ग्रहशांत्याख्ये कर्मणि यजमानेन वृत्तौ हं आचार्यं कर्म करिष्ये ० आचार्या
 वाग्रहस्ते गौरसर्षपाञ्च वृद्धीत्या द्विभक्षणं क्षुर्यात् तत्र मंत्राः ॥ एष्टो ह्यं वज्रलगुहं न वैष्णुवीष्टिदुमुहं
 तं वज्रलगुमुत्करामि यम्मे निष्योयमसात्थो निचखानेदुमहं तं वज्रलगुमुत्करानि यम्मे समानो यमसं-
 मानो निचखानेदुमहं तं वज्रलगुमुत्करामि यम्मे सर्वधुयमं सर्वधुयमं सर्वधुयमं सर्वधुयमं सर्वधुयमं सर्वधुयमं

प्र० य०
॥ २६ ॥

यम्मेसजातोयमसजातो निचखानोत्कृत्याङ्किरानि ॥ १ ॥ रक्षोहणेवोव्वलगहनः प्रोक्षासिवैष्णवा
न्त्रक्षोहणेवोव्वलगहनो वनयामि वैष्णवान्त्रक्षोहणो वोव्वलगहनोवस्तृणामि वैष्णवान्त्रक्षोहणो
वाव्वलगहनाऽउपद्वन्मि वैष्णवीरक्षोहणेवोव्वलगहनोपद्वन्मि वैष्णवीवैष्णवमसि वैष्णवास्तृ
॥ २ ॥ रक्षसांभागोसिनिरस्त २ रक्षऽइदमहु २ रक्षोभित्तिष्ठामिदमहु २ रक्षोवनाथऽइदमहु २ रक्षो
धमन्तमोनयामि ॥ घृतेनैवावापृथिवीनेऽुवाधुवायोवेस्तोऽानामिशिराज्यस्यव्वेतु स्वाहु स्वाहा
कृतेऽउध्वंनभसंमारुतंगच्छतम् ॥ ३ ॥ रक्षोहाविश्वचर्मणिःरुभियोनिप्रयोहते ॥ क्षणेऽसवस्थमा
संदत् ॥ ४ ॥ यद्वत्संस्थितंभूतंस्थानमाश्रित्यसर्वदा ॥ स्थानंत्यत्रत्वालुसत्सर्वथनस्तत्तलग
च्छतु ॥ १ ॥ अपसर्पंतुतेभूतायेभूताभूमिसंस्थिताः ॥ येभूताविम्रकर्तारिस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया ॥ २ ॥

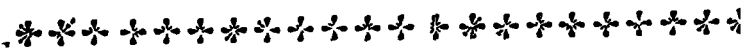
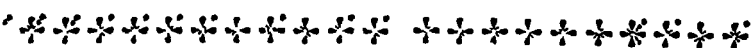
अपक्रामंतु भूतानि पिशाचासर्वतोदिशम् ॥ सर्वेषामविरोधेनशांतिकर्मसमारभे ॥ ३ ॥ भूता
 निराक्षसावापियेऽत्र तिष्ठन्तिकेचन ॥ तैसर्वेष्यपगच्छन्तु ग्रहयागं करोम्यहम् ॥ ४ ॥ इति तिष्ठ
 न् पूर्वादिक्षु विकिरत् उदकोपस्पर्शः । ततः पञ्चगव्यकरणं ॥ गायत्र्यागोमूत्रम् ॥ ओं तत्सं
 गंधद्वारेतिगोमयम् ॥ ओं गंधद्वारादुशधर्षा नित्यपुष्टां करीषिणाम् ॥ ईश्वरीसर्वभूतानां तामि
 होयह्वयेश्रियम् ॥ २ ॥ अप्यायस्वेतिपयः ॥ ओं आप्यायस्वुसमेतुते विवृथतः सोमदृष्यम् ।
 भगुव्वाजस्यस्रुगुथे ॥ ३ ॥ दधिक्रावण इतिदधि । ओं दधिक्रावणो० त् ॥ ४ ॥ तेजोसी
 त्याज्यं ॥ ओं तेजोसिशुक्रमस्यमृतं प्रसिधामनामासिप्रियं देवानामनाद्युष्टन्द्वेव्यजनमसि ॥ ५ ॥
 देवस्यत्वेतिकुशोदकं । ओं देवस्यत्वा० ॥ ६ ॥ ओं प्रणवेनयज्ञकाष्ठेनाखौड्यआपोहिष्टोतित्रि
 भिमित्रैः कर्मभूमियज्ञसंभारांश्च प्रोक्षयेत् ० ततः कृतांजलिः स्वस्तिन० ॥ २ ॥ इतिमन्त्रद्वयं
 पठेत् ० भूमौ प्रादेशं कृत्वा देवाः आयांतु० यत्प्रधाना अपयांतु० विष्णो देवयजनं रक्षस्व ततः

सर्वतोभद्रदेवतास्थापनं पूजनं कृत्वा ततः सर्वतोभद्रेकलशास्थापनविधिनाकलशांस्थाभ्यकल-
शोपरिप्रधानप्रतिमासंस्थाप्यविधिनापूजयेत् ॥ ततोऽग्निस्थापनं कुण्डेस्थं डिलेवा ॥ कुण्डेने
त् उपरिमेखलायां श्वेतवर्णविष्णुपूजयेत् इदं वि० इति मन्त्रेण ॥ मध्यमेखलायां रक्तवर्णं
ब्रह्मज्ञा० इति मं० ब्रह्माणं संपूज्य ॥ अधोमेखलायां कृष्णवर्णं नमस्ते० इति रुद्रसंपूज्य
अग्नेऽंवि० इति मं० योन्यां रक्तवर्णं गिरिपूजयेत् ॥ अस्मिन् ब्रह्मांस्त्याख्ये कर्मणि पञ्चभू-
संस्कारपूर्वकमाग्निस्थापनं करिष्ये ॥ दुर्भैः परिसमुद्भैः गोसघोदकेनोपलिप्य ॥ स्फेनखुवेण
वोच्छिष्य ॥ अनामिकाद्द्रुष्टेनोद्धृत्य ॥ उदकेनाभ्युक्ष्य ॥ ओं अग्निद्रुतमित्यग्निस्थापयेत् ॥

१ टि० कुण्डवेदीप्रमाणं कुण्डसिद्धौ ॥ शताद्धरालिः स्याच्छतपरिमितेऽरलिविततं सहस्रेहस्तस्याद्दशुतहवनेहस्तशुगलम् ।
चतुर्हस्तं लक्षेप्रयुतहवने षट्करमितं ककुद्धिर्वाकोटैः त्रुपकरमपि प्राहुरपरे ॥ अरत्वादिप्रमाणं तत्रैव ॥ कृतमुष्टिकरोरालि-

२ टि० तां कुशानैशान्यां परित्यज्य ॥

अथ सूर्यादिग्रहाणांस्थापनक्रमः ॥ स्कान्दे ॥ ईशानेमण्डलं कृत्वा ग्रहाणांस्थापनंततः ॥ वृ
 त्तमंडलमादित्यं अर्धचन्द्रं निशाकरम् ॥ त्रिकोणं मङ्गलं चैव बुधं च धनुषाकृतिम् ॥ गुरुमष्ट
 दलं प्रोक्तं चतुःकोणं च अर्गवम् ॥ नराकृतं शनिं विद्याद्राहुं च मकराकृतिम् ॥ केतुं खड्गस
 मं द्वेयं ग्रहमंडलकेतुभे ॥ ३ ॥ अथवा ॥ वृत्तमंडलमादित्यं चतुरस्रं निशाकरम् ॥ त्रिकोणं
 मंगलं चैव बुधवैवाणसन्निभम् ॥ गुरवेपहिशाकारं पञ्चकोणं भृगुस्तथा ॥ मन्देचधनुषाकारं
 शूर्पाकारं तुराहवे ॥ केतवैचध्वजाकारं मंडलानिक्रमेण तु ॥ शुक्राकारं प्राङ्मुखो ज्ञेयौ गुरुसौम्या
 बुद्धमुखौ ॥ प्रत्यङ्मुखौ ज्ञानी सोमौ शेषादक्षिणतो मुखः ॥ मध्ये तु भारुकरं विद्याच्छशिनं
 पूर्वदक्षिणे ॥ दक्षिणेलेहितं विद्याहुधं पूर्वोत्तरेण तु ॥ उत्तरेण गुरुं विद्यात्पूर्वेण तु मार्गात् ॥
 पश्चिमे तु शनिं विद्याद्राहुं दक्षिणपश्चिमे ॥ पश्चिमोत्तरतंकेतुः इत्येषा ग्रहसंस्थितिः ॥ आदित्या
 भिमुखोत्तरं विद्यात्पूर्वोत्तरेण तु ॥ अधिदेवतादक्षिणे वा भे प्रत्यधिदेवताः ॥ अरुणोऽसुर्यभौ

मौचश्वेतशुकौनिशाकरो ॥ हरितवर्णोबुधश्चैवपितवर्णो गुरुस्तथा ॥ कृष्णवर्णोशनिराहू केत
वरत्रुतैथैव च ॥ ततः पूर्वनिर्मितहस्तमात्रचतुरस्रग्रहवेद्यांशेतवस्त्रं प्रसार्येनवग्रहमंडलंवि
ल्लिख्यमध्यादिकोष्ठेषुचकतदिक्षुविदिक्षुसूर्यादिग्रहाणांस्थापनं पूजनं च कुर्यात् । अथ सूर्या
द्यावाहनं ओं आकृष्णेनुरजसावर्तमानोनिवेशश्चन्नमृतं मर्त्यं च ॥ हिरण्येयंनसवितारथेनाहु
वोयातिभुवंनानिपश्यन् ॥ १ ॥ ओं भृशुंयः स्वः कलिगदेशोद्भवकाश्यपसगोत्ररक्तवर्ण
भोसूर्यइहागच्छइहतिष्ठसूर्यायनमः सूर्यमावाहयामिस्थायामि ॥ १ ॥ ओं इमेदेवाऽअसपत्न
भुवध्वंमहतेक्षत्रायंमहतेज्यैष्व्यायमहतेजानंराज्यायेन्द्रस्येंद्रियायं ॥ इममभुष्यपुत्रमभुष्यैषु
त्रमस्यैविशऽपुषवोभिराजुसोभोरमाकिंब्राह्मणान् ॥ २ ॥ ओं भू० यमुनातीरोद्भव
अत्रेयसगोत्रशुक्लवर्णभोसोमइहागच्छइहतिष्ठसोमायनमः सोममावाहयामिस्थायामि ॥ २ ॥

ॐ अग्निर्मुहूर्द्धीदिवः ककुत्पतिः पृथिव्या ऽथयम् ॥ अपा २ रेता २ सिलिन्वति ॥ ॐ
 भू० अंतिक्कापुरोद्भवभरद्वाजसगोत्ररक्तवर्णभोभौमइ० भाभाय० भौमं ॥ ३ ॥ ॐ
 उद्बुध्यस्वानेप्रतिजागृहित्वमिष्टाप्सुतैस संजेथामयं च ॥ अस्मिन्सधस्थेऽअधुत्तरस्मि
 न्विन्धेदुयजमानश्चसीदत ॥ ॐ भू० मगधदेशोद्भवअत्रयसगोलहरितवर्णभोबुधइ० बुधाय०
 बुधमा० ॥ ४ ॥ ॐ बृहस्पतेअतियदुर्योऽअर्होद्युमद्विभातिऋतुंमज्जनेषु ॥ यद्दीदुयच्छत्रसऽऋ
 तप्रजाततदुस्मासुद्भविणंधेहिचित्रम् ॥ ॐ भू० सिंधुदेशोद्भवआंगिरसगोत्रपितवर्णभोबृहस्प
 तेइ० बृहस्पतये० बृहस्पति० ॥ ५ ॥ ॐ अन्नत्परिश्रुतो रसंभ्रतंगान्धुपितृक्षत्रंयः
 सोमंप्रजापतिः ॥ ऋतेनसत्यमिन्द्रियंविपानं शुक्रमंधंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदंपयोमृतंमधु॥ ॐ

प्र० य०
॥२९॥

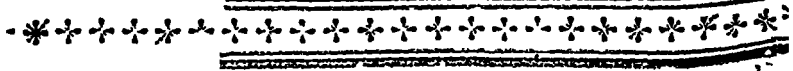
भू० भोजकदंशोद्भवभार्गवसगोत्रशुक्लवर्णभोशुक्लह० शुक्राय० शुक्रं० ॥ ६ ॥ ओं शत्रो
दुर्वारभिष्टयऽआपोऽभवंतु पीतेयं ॥ शंभुशेऽशिशंभुतुनः ओं भू० सौराष्ट्रदेशोद्भवकाश्यपस
गोत्रकृष्णवर्णभोशनैश्वरह० शनैश्वराय० शनैश्वरं० ॥ ७ ॥ ओं कर्मानश्चित्रऽभाभुंभवहू
तीसदावृधुः सखा ॥ कयाशुचिष्टयावृता ओं भू० राठिनापुरोद्भवैडिनसगोत्रकृष्णवर्णभो
राहोह० राहवेन० राहुं० ॥ ८ ॥ ओं केतुकुण्ठवकेतवेपेशोऽमर्याऽअपेशसे ॥ समुखद्विरजा
यथाः ओं भू० अनेर्वेदिससुद्भवजैमिनसगोत्रकृष्णार्णभोकेतोह० केतवे० केतुं० ॥ ९ ॥
ततोधिदेवतास्थापनग्रहदक्षिणपार्श्वे ओं शंभुकंजामहेसुगंधिंपुष्टिवर्धनम् ॥ उर्ध्वारुकमिबुवंध

१ टि० स्कान्दे ॥ शिवः शिवाग्रहोविष्णुब्रह्मेन्द्रयमकालकाः ॥ चित्रयुप्तोऽथभान्वादिदक्षिणेवाधिश्रवताः ॥

॥२९॥

प्रयो०

नान्मृतयोर्मुक्षीयुमामृतात् ॥ ओं भ्रू० ईश्वरेहा० ईश्वराय० ईश्वरं० ॥ १ ॥ ओं श्रीश्रुते० ण
 ओं भ्रू० उमेधा० उमायै० उमां० ॥ २ ॥ ओं यदक्कंदः प्रथमं नार्थमानऽउद्यन्तस्सुद्राडित
 वापुशीषात् ॥ इयेनस्य पक्षाहरिणस्यबाहूहृष्टपस्तुत्यमहियातन्ते अर्वात् ॥ ओं भ्रू० स्कंदेहा०
 स्कंददाय० स्कन्दं० ॥ ३ ॥ ओं विष्णोर्राटमसि विष्णोः शत्रुस्थो विष्णोः स्यूरसि विष्णोः
 ध्रुवोसि ॥ वैष्णवमसि विष्णोवेत्वा ॥ ओं भ्रू० विष्णोइ० विष्णुं० ॥ ४ ॥ ओं
 आब्रह्मन्ब्राह्मणो ब्रह्मवर्चसीजायतामाराष्ट्रे राजन्यः शूरहृषुथोतिव्याधी महारथो जायतांढो
 ऽग्नीधेनुर्बोढानुङ्गानाशुः सन्तिः पुरंधियोर्षाजिष्णुत्थेष्टाः ॥ सभेयोयुवास्त्ययजमानस्य
 वीरोजायतांनिकामेनिकामेनः पर्जन्योर्वर्षतुफलेत्तयो नओषधयः पच्यतां योगशेषोनेः-

करपताम् ओं भू० ब्रह्मन्० इ० ब्रह्मणे० ब्रह्माणं० ॥ ६ ॥ ओं सयोषाऽइन्द्रसर्गणोसुरु
 द्विः सोमंपिब वृत्रहा शूरविद्वान् ॥ जुहिशतु २ रपृषोत्रुदृस्वाथाभयंक्षुण्णुद्विविश्वतो न
 ओं भू० इन्द्रेहो० इन्द्राय० इंद्रं० ॥ ६ ॥ ओं युमायुत्वांगिरस्वते पितृभ्यन्तेस्वाहा ॥ स्वाहा
 धर्मायुस्वाहाधर्मः पित्रे ॥ ओं भू० यमइ० यमाय० यमं० ॥ ७ ॥ कार्ष्णिंसिससुद्रस्यत्वा
 क्षित्याऽउन्नयासि ॥ समापोऽअद्भिरंगुत्तसमोषधीभिरोषधीः ओं भू० कालेहा० कालाय० का
 लम्० ॥ ८ ॥ ओं चित्रां वसोस्वस्वस्वितेपुरमंशीय ओं भू० चित्रयुतेहा० चित्रयुताय० चित्र
 युतम्० ॥ ९ ॥ ततः प्रंत्यधिद्वेवतास्त्वापंत्यहवामयाथं ओं अग्निदुतं पुरोदधेहव्यवाहुषप
 त्वे ॥ देवाँऽआसादयादिह १ ओं भू० अग्नेइ० अग्नये० अग्निम्० ॥ १ ॥ आपोहि
 दि० १ स्कान्दे ॥ अग्निरापोधराविष्णुश केन्द्राणीपितामहाः ! पत्न्याकः क्रमाद्भ्रामेग्रहप्रत्यधिदेवताः ॥

ष्टा० ओं भू० अपऽइहागच्छतइहतिष्ठतअद्भ्योन० अपः आ० ॥ २ ॥ ओं स्योनापृथिवि०
 ओं भू० पृथिविइ० पृथिव्ये० पृथिवीं० ॥ ३ ॥ ओं इदुविष्णुर्विचक्रमेत्रेधा निदुधेपदुम् ॥
 समूढमस्यपा २ सुरेस्वाहां ओं भू० विष्णोइ० विष्णवे० विष्णुं० ॥ ४ ॥ ओं इन्द्रं आसा
 नेताबृहस्पतिर्दक्षिणायज्ञः पुरष्तुसोमं ÷ ॥ इवसेनानामभिभञ्जतीनां जयतीनां मरुतोयत्तयम्
 ओं भू० इन्द्रेहा० इन्द्राय० इन्द्रम्० ॥ ५ ॥ ओं अदित्येशस्त्रासीन्द्राण्यानुष्णीषः- ॥ पूषा
 सिधुमार्यदीष्व ओं भू० इन्द्राणिइ० इन्द्राण्यै० इन्द्राणीं० ॥ ६ ॥ ओं प्रजापते नत्वहेतागु
 न्योविश्वारूपाणि पारितावभूव ॥ यत्कामास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्तुव्यथ २ स्थामपतयोर्युगिाम् ॥
 ओं भू० प्रजापतेइ० प्रजापतये० प्रजापतिम् ॥ ७ ॥ ओं नमोस्तुसुपैभ्युथेके च पृथिवी

त्र०य०

॥३१॥

मनुं ॥ ये ऽअंतरिक्षेयोदिवित्तेभ्यः- सपेभ्यो नमः ॥ ओं भू० सर्पाः इहागद्यत इहतिष्ठत० स
पेभ्यो० सर्पांच० ॥ ८ ॥ ॥ ओं ब्रह्मज्ञानंप्रथमंपुरस्ताद्विसीमतुः सुरुचोर्वेनआवः ॥ स
बुध्यालपमाऽअस्यविष्टाः सतश्च्योनिमसंतश्चव्विर्वः- ओं भू० ब्रह्मचइ० ब्रह्मणे० ब्रह्माणम्०
॥ ९ ॥ ततोविनायकादिपंचलोकपालदेवताः वास्तोष्पतिक्षेत्रपालंचावाहयेत् ॥ ओं गणानां
त्वा० ओं भू० गणपतेइ० गणतपये० गणपति० १ ॥ ओं अंबुऽअंबुके० ओं भू० दुर्गाइ० दु
र्गायै० दुर्गा० ॥ ओं वायुयेतेसहस्रिणोरथसुस्तेभिरगंहि ॥ न्रियुत्वान्तसोमपीतये ओं भू०
वायोइ० वायवे० वायुं० ॐ द्रुतं द्रुतपावान् ॥ पिवतुव्वसांवसापावान् ॥ पिवतुंतारिक्षस्यदुविर
सिस्वाहां ॥ दिशः- प्रदिशंऽआदिशोव्विदिशंऽचदिशोदिभ्यः ॥ स्वाहां० ॥ ओं भू० आकाश

१ टि० स्कादे । गणेशश्चास्मिन्कावायुराकाशश्चाश्विनौ तथा ॥ ग्रहाणामुचरेपश्चलोकपालाः प्रकीर्तिताः ॥

प्रयो०

॥३१॥

इहा० आकाशाय० आकाशं० ४ । ओं यावांकशामधुमत्यश्विनासुवृतावती ॥ तयायज्ञमिमि
 क्षतम् ॥ ओं भू० अश्विनौ इहागच्छतं इहतिष्ठतं अश्विभ्यांनमः अश्विनौआवाहयामि० ५ । ओं
 वास्तोष्पतेप्रतिजानीह्यस्मान्स्वावेशोऽनमवीवोभवानः ॥ यत्वेमहेप्रतितन्नोष्टुषस्वशन्नोभव
 द्विपदेशंचतुष्पदे ॥ ओं भू० वास्तोष्पतेइ० वास्तोष्पतये० ६ । वास्तोष्पति० ओं नहिरूप
 शुमविदंन्यमस्मैद्विश्चानरात्पुंरंऽएतारंमने ॥ ॥ एमेनमवृधन्नमृताअमत्यैवैश्वानरंक्षेत्राजि
 त्यायदेवाः ॥ ओं भू० क्षेत्राधिपतेइ० क्षेत्राधिपतये० क्षेत्राधिपतिमावा० ७ । अथमंडलाद्वाह्येदशं
 दिक्पालानवाहयेत् । ओं त्रुतारमिन्द्रंमवितारुमिन्द्र ६ हवेहवेसुहवु ६ शूरमिन्द्रम् ॥ हयां
 मिश्रंक्रंपुरुहूतमिन्द्रं २ स्वस्तिनोमघवाधात्विन्द्रुः-ओं भू० इन्द्रेहा० इन्द्राय० इन्द्रं १ ओं

१ टि० संग्रहे । इन्द्रोवह्निः पितृपतिर्नैऋतोवरुणोमरुत् ॥ कुबेरईशोब्रह्माचक्षन्तोद्दशदिक्पतिः ॥

म० य०

॥ ३२ ॥

त्वन्नो अग्ने तव देव पायुभिर्मघो नो रक्षतन्वइ च वंध ॥ ज्ञाता लोकस्य तनयेगवामस्य निम्बेठ
रक्षमाणस्तवंधते ओं भू० अग्नेइ० अग्नये० अग्नि० २ ओं युमायुत्वागिरस्वतेपितृ० ओं
भू० यमेहा० यमाय० यमं० ३ ओं असुन्वंतमयजमानमिच्छस्तेनस्येत्यामन्विहितस्करस्य ॥
अन्यमुस्मदिच्छसात्इत्थानमोदेविनिर्कतेतुभ्यमस्तु ॥ ओं भू० निर्कतेइ० निर्कतये० नि
र्कति० ओं तत्वायामि० ओं भू० वरुणइ० वरुणाय० वरुणं० ५ ओं आनेन्द्रियुद्धिः-श्रुति
नीभिरध्वरः सहस्रिणीभिरुपयाहियज्ञम् ॥ वायोऽस्मिन्सर्वनेमादयस्वयुयम्पातस्वस्तिभिः
सदान् ; ओं भू० वायोइ० वायवे० वायुं० ६ ओं वुयठं सोमब्रुतेतवुमनस्तुद्वशुबिप्रतः ॥ ६
मुजावंतः ; सचेमहि ॥ ओं भू० सोमेहा० सोमाय० सोमं० ७ ओं तमीशानंज० ओं भू० ई
शानेहा० ईशानाय० ईशानं० ८ ओं अस्मेरुद्रामेहनापवंतासोवृत्रहृत्येभरहूतौसयोषांः ॥ ८

प्रयो०

॥ ३२ ॥

श १. संतेस्तुवते धारिपत्रऽङ्गुष्ठेष्ठा ऽअस्मौ ऽअवन्तुदेवाः । पूर्वज्ञानयोर्मध्ये ॥ ॐ
 भूः ब्रह्मन् ब्रह्मणे० ब्रह्मणं० ॥ ९ ॥ ॐ स्योनापृथिवि० निर्ऋतिपट्टिचमयोर्मध्ये ॥ ॐ
 भू० अनन्तेहा० अनन्ताय० अनन्तं० ॥ १० ॥ ॐ भनोजूर्तिर्जु० ॐ सूर्यादिअनन्तदेवताः
 सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवन्तु ॥ सूर्यादिअनन्तान्तदेवताभ्यो नम इति मन्त्रेण आसनाद्युपचा
 रः प्रत्येकमेकत्रवा कांडालुसमयेनपदार्थानुसमयेनवाषोडशोपचारैः संपूज्यप्रार्थयेत् ॥ ग्रहांऽ
 ऊर्याहुतयोर्व्यंतोविप्रा यमतिम् ॥ तेषांविशिप्रियाणांविहमिषसूर्जं ६ समग्रभमुपयामगृही
 तोसीन्द्रायत्वाजुष्टंहाभ्येषतेयोनिरिन्द्रायत्वाजुष्टतमम् ॥ गृहस्येशानदिग्भागे कलशस्थाप
 नविधिना रुद्रकलशं संस्थाप्य कलशोवरुणं असंख्यातरुद्रांश्चावाह्य पूजयेत् ॥ ॐ असंख्याता
 सहस्राणि येरुद्राऽअधिभूम्याम् । तेषां २ सहस्रथोजनेवुधन्वानितन्मसि ॥ असंख्यातरुद्रे

भ्यो० असंख्यातरुद्राना० अथ कुशकंडिकाकरणं ॥ अग्नेर्दक्षिणतो ब्रह्मासनम् ॥ अग्नेरुत्तरतः
 प्रणीतास्रनद्वयम् ॥ ब्रह्मासने ब्रह्मोपवेशनम् ॥ यावत्कर्मसमाप्यते तावत्स्वंब्रह्माभव ॥ भवामी
 तिप्रतिवचनम् ॥ ब्रह्मानुज्ञातः प्रणीताप्रणयनं ॥ प्रणय ॥ ईशानादिपूर्वाग्निः कुशैः प्रारि
 स्तरणम् ॥ आग्नेयादिशानांतं ॥ ब्रह्मणोऽग्निपर्यंतं ॥ नैऋत्याद्वायव्यान्तं ॥ अग्निः प्रणीता
 पर्यंतं ॥ अथपात्रासादनं ॥ पश्चादुत्तरतो वास्यात् त्रीणिपवित्रेद्दे ॥ प्रोक्षणीपात्रं ॥ आज्य
 स्थाली ॥ चरुस्थाली ॥ संमार्गकुशाः पंच ॥ उपयमनकुशाः सप्त ॥ समिधस्तिस्त्रः ॥ सुवः ॥

१ पंचाशताभवेद्ब्रह्मातदुद्धेनतुविष्टरः ॥ ऊर्ध्वकेशोभवेद्ब्रह्मालम्बकेशस्तुविष्टरः । दक्षिणावर्तब्रह्माचवामावर्तस्तुविष्टरः ॥ वि
 ष्टरः सर्वयज्ञेषुलक्षणं परिकीर्तितम् ॥

२ पवित्रच्छेदनार्थं कुशत्रयम् ३ पवित्रकरणार्थं साग्रनन्तरगर्मकुशपत्रद्वयम् ॥

४ व्यासस्मृतौ ॥ सुवसम्मार्जनार्थं तु कुशलत्रयमुदीरितमिति ॥

५ तत्रैव ॥ उपयमनार्थमाख्याता त्रिपणवमिताः कुशाः ॥ वेणीरूपानिरोधार्थानिरोधे बहुभिः सुखमिति ॥

आज्यम् ॥ तण्डुलाः ॥ पूर्णपात्रम् ॥ वृषनिष्क्रयदक्षिणा ॥ उपकल्पनीयानिद्रव्याणिनिधाय ॥
 पवित्रच्छेदुनानि ॥ द्वयोरुपरित्रीणि निधाय ॥ द्वौमूलेनप्रदक्षिणीकृत्य ॥ त्रिभिर्इच्छद्य ॥
 द्वौग्राह्यौ त्रिस्त्याज्यः ॥ प्रोक्षणीपात्रेप्रणितोदकमासिच्य ॥ त्रिः पूर्णं ॥ पवित्राभ्यामुत्पवनम् ॥
 प्रोक्षण्याः सव्यहस्तकरणम् ॥ दक्षिणेनोद्दिङ्गन्म् ॥ प्रणीतोदकेनप्रोक्षणीनांप्रोक्षणम् ॥ प्रोक्षण्यु
 दकेनआज्यस्थाल्याः प्रोक्षणम् ॥ चरुस्थाल्याः प्रो० ॥ संमार्गकुशानांप्रो० ॥ उपयमनकुशा
 नांप्रो० ॥ समिधांप्रो० सुवस्यप्रो० ॥ आज्यस्यप्रो० ॥ तण्डुलानांप्रो० ॥ पूर्णपात्रस्य
 प्रो० ॥ उपकल्पनीयानांपदार्थानांप्रो० ॥ असंचरे निधानं प्रणीताग्नयोर्मध्ये ॥ आज्य
 स्थाल्यामाज्यनिर्वापः ॥ चरुस्थाल्यांप्रणितोदकासेकपूर्वकंतण्डुलप्रक्षेपः ॥ ब्रह्मादक्षिणतः
 आज्याधिश्रयणं चरोरधिश्रयणमाज्यस्योत्तरतः ॥ ज्वलदुल्लसुकेनोभयोः पर्यान्त्रिकरणम् ॥
 इतरथावृत्तिः ॥ लदकोपस्पर्शः ॥ अर्धाश्रितेचरौ अधोमुखस्यस्यप्रतपनं ॥ संमार्गकुशैः

सुवस्योर्ध्वसुखस्यसंमार्जनम् ॥ बुध्न्यादारभ्यकुशैरग्रपर्यंतसंसृज्य अग्रादारभ्य अधस्तान्मू
 लेर्धूलान्तं ॥ प्रणीतोदकेनाभ्युक्षणम् ॥ पुनः प्रतपनं दक्षिणदेशेनिधानम् ॥ आज्योद्वासनम् ॥
 चरुपूर्वेणानियामेरुत्तरतः स्थापयेत् ॥ चरोरुद्वासनम् ॥ अग्नेरुत्तरतएवाज्यं प्रदक्षिणकृत्य
 आज्यस्योत्तरतः चरुं स्थापयेत् ॥ आज्योत्पवनम् ॥ आज्योवेक्षणम् ॥ अपद्रव्यनिरसनम् ॥
 प्रोक्षण्युत्पवनम् ॥ उपयमनकुशादानं ॥ तिष्ठत्समिदाधानं ॥ प्रोक्षण्युदकेनसपवित्हरस्तेन
 ईशानादि अग्नेः प्रदक्षिणंपर्युक्षणम् ॥ पवित्रयोः प्रणीतासुनिधानम् ॥ दक्षिणं जान्वाच्य ॥ ब्रह्म
 णाकुशैरन्वारब्धः ॥ बुध्णेणाज्यहोमः ॥ अग्नेरुत्तरभागे ॥ ओं प्रजापतयेस्वाहा ॥ इदंप्रजा
 पतयेनमम ॥ अग्नेर्दक्षिणभागे ॥ ओं इन्द्रायस्वाहा ॥ इदमिन्द्रायनमम ॥ समिद्धतमे ॥ ओं
 अग्नयेस्वाहा ॥ इदमग्नयेनमम ॥ ओं सोमायस्वाहा ॥ इदसोमायनमम ॥ ततः सूर्यादिब्रह्मणां
 अधिदेवताप्रत्यधिदेवतागणपत्यादिपञ्चलोकपालदेवतानां इन्द्रादिदृशदिकृपालदेवतानां च प्र

त्वेकंमिति लचर्वाज्यद्रव्यैः अष्टोत्तरशतमष्टाविंशतिभष्टौवाजुद्वयात् ॥ अस्मिन्ग्रहशान्तिक
 ंणिह्मनिहवनीयद्रव्याणियायायक्ष्यमाणदेवतास्ताभ्यस्ताभ्यः मयापरित्यक्तंनमम ॥ यथा
 देवतमस्तु ॥ इति कुशकण्डिकाकरणम् ॥ अथसूर्यादिनवग्रहाणां प्रणवादिस्वाहान्तं होमम
 न्नाः ॥ ओं गणानात्वा० धम्स्वाहा ॥ ओं अम्बेऽअ० नाम्स्वाहा ॥ १ ॥ ओं आहृणो०
 पश्यन् स्वहा ॥ १ ॥ ओं इमन्देवाअ० राजा स्वहा ॥ २ ॥ ओं अग्निर्मू० न्वतिस्वाहा ॥ ३ ॥
 ओं उद्ब्रुध्य० सीदतस्वाहा ॥ ४ ॥ ओं बृहस्प० चित्रम्स्वाहा ॥ ५ ॥ ओं अन्नात्प० मधु
 स्वाहा ॥ ६ ॥ ओं शत्रोदे० तुनः स्वहा ॥ ७ ॥ ओं कयान० वृतास्वाहा ॥ ८ ॥ ओं केतु
 इहू० यथास्वाहा ॥ ९ ॥ ओं त्र्यम्बकं० मृतात्स्वाहा ॥ १० ॥ ओं श्रीश्रुते० इषाणस्वा
 हा ॥ ११ ॥ ओं यदुक्रन्दः० अर्वन्स्वाहा ॥ १२ ॥ ओं विष्णोररा० वेत्वास्वाहा ॥ १३ ॥

टि० १ अर्कः पालशखदिरो अपामार्गश्चपिप्पलः । औदुम्बरशमीदूर्वाकुशाश्चसमिधोन्व ॥

श्र०य०

॥ ३६ ॥

ओं आब्रह्म० ताम्स्वाहा ॥ १४ ॥ ओं सजोषा० तोनः स्वाहा ॥ १५ ॥ ओं यमायत्वां०
पित्रेस्वाहा ॥ १६ ॥ ओं कार्ष्णि० षधीः स्वाहा ॥ १७ ॥ चित्राव० ह्यीयस्वाहा ॥ १८ ॥
ओं अग्निन्दू० दिहस्वाहा ॥ १९ ॥ आपोहि० यचक्षसेस्वाहा ॥ २० ॥ ओं स्योनपृ०
प्रथाः स्वाहा ॥ २१ ॥ इदम्बि० सुरेस्वाहा ॥ २२ ॥ इन्द्रआ० श्रम्स्वाहा ॥ २३ ॥ ओं
अदित्यै० द्वीष्यस्वाहा ॥ २४ ॥ ओं प्रजापते० णाम्स्वाहा ॥ २५ ॥ ओं नमोस्तुत०
नमः स्वाहा ॥ २६ ॥ ओं ब्रह्मज० विवः स्वाहा ॥ २७ ॥ ओं गणानां० धम्स्वाहा ॥ २८ ॥
ओं अम्बेऽअ० नीमस्वाहा ॥ २९ ॥ ओं वायोयेते० तयेस्वाहा ॥ ३० ॥ घृतंघृत० द्विभ्यः
स्वाहा ॥ ३१ ॥ ओं यावांक० ताम्स्वाहां ॥ ३२ ॥ ओं वास्तोष्पते० ष्यदेस्वाहा ॥ ३३ ॥
ओं नहिस्पश० देवाः स्वाहा ॥ ३४ ॥ ओं त्रातारमि० त्विन्द्रः स्वाहा ॥ ३५ ॥ ओं
त्वन्नोअग्ने० व्रतेस्वाहा ॥ ३६ ॥ ओं यमायत्वां० पित्रेस्वाहा ॥ ३७ ॥ ओं असुन्वंत०

प्रयो०

॥ ३६ ॥

मस्तुस्वाहा ॥ ३८ ॥ ओं तत्वाया० मीषोः स्वाहा ॥ ३९ ॥ ओं आनोनि० दानः स्वा
 हा ॥ ४० ॥ ओं वय ः सो० महिस्वाहा ॥ ४१ ॥ ओं तमीशानं० स्तयेस्वाहा ॥ ४२ ॥ ओं
 अरुमेरुद्रा० देवाः स्वाहा० ॥ ४३ ॥ ओं स्योनापृ० प्रथाः स्वाहा ॥ ४४ ॥ ततः प्रधान
 होमः ॥ प्रधानहोमानन्तरं ब्रह्मादिमण्डलदेवताश्च एकैकथाज्याहुत्यायक्ष्येशेषेणस्विष्टकृदा
 द्विहोमः । ओं अग्नेनयंसुपथारायेऽअस्मान्निश्वा०निदेवव्युना०निविविद्रान् ॥ युयोध्यस्मज्जु
 हुराणमेनोभूर्यिष्टान्ते नर्मऽउक्तिविधेम ॥ १ ॥ ओं स्वाहा स्वधायुताग्नयेवैश्वानरायनमः
 इतिमंत्रेणाग्निंसंपूज्य ॥ ततोहुतशेषद्रव्यं गृहीत्वा ॥ ब्रह्मणान्वाग्धः स्विष्टकृद्धेमंकुर्यात् ॥
 ओं अग्नयेस्विष्टकृतेस्वाहा ॥ इदमग्नयेस्विष्टकृतेनमम ॥ ततोभूरादिनवाहुतयः ॥ ओं भूः
 स्वाहा ॥ इदमग्नयेनमम ॥ ओं भुवः स्वाहा ॥ इदं वायवेनमम । ओं स्वःस्वाहा ॥ इदं सूर्या

* * * * *

* * * * *

यनमम ॥ ओं त्वन्नोऽअग्नेव्वरुणस्यव्विन्द्रान्देवस्यहेडोऽअवयासिसीष्टाः ॥ यजिष्ठोव्वहि
 तम् ॥ शोशुचानोव्विश्वश्वाद्धेषां ॥ सिप्रसुसुग्ध्यस्मस्वाहा ॥ इदमग्निविरुणाभ्यांनमम ॥ ओं सत्त
 न्नोअग्नेवमोभवतीनेद्विष्टोऽअस्याऽऽषसोव्युष्टो ॥ अवयद्वन्नोवरुण ॥ रशोणोव्वीहिसृष्टीक
 सुहवोनेऽणधिस्वाहा ॥ इदमग्नीवरुणाभ्यांनमम ॥ ओं अथाश्याग्नेस्यनभिशस्तिपाश्रसत्पनि
 त्वमयाऽअसि ॥ अयानोयज्ञंमहास्ययानोधेहिधेषज ॥ स्वाहा ॥ इदमग्नेयेअयेसेनमम ॥ ओं
 येतेशतंवरुणयेसहस्रंयज्ञियाः ॥ वाशाविततामहान्तः ॥ तेभिन्नोऽअद्यसवितोतविष्णुविश्वेभुः
 न्नुमरुतः स्पर्काः स्वाहा ॥ इदं वरुणायसवित्रेविष्णवेविश्वेभ्योऽदेभ्योमरुद्भ्यः स्पर्कैभ्यश्च
 मम ॥ ओं वहुतुमंवरुणपाशंस्मदुवाधुमंविमंध्यम् ॥ अथाय ॥ अथावयमादित्यव्रतेतवा
 नागस्रोऽआदित्येस्यामस्वाहा ॥ इदं वरुणायदित्यायादितयेनमम ॥ ओं प्रजापतयेस्वाहा ॥

इदं प्रजापतयेनमम । इतिनवाहुतयः । अग्न्यायतनस्यसमंतादिशु विदिशु चदशदिक्पाला
नांसदीपमाषभक्तत्रयोदेयाः । ओ त्रातारमिद्रं त्विद्रः । इन्द्राय सांगायसपरिवारायसायु
धायसशक्तिकायएतंसदीपमाषभलिसमर्पयामि ॥ भो इन्द्रस्वादिशंरक्षबलिभक्षममसकुटुं
बस्यसपरिवारस्य आयुःकर्त्ता क्षेमकर्त्ताशुभकर्त्ताशांतिकर्त्तापुष्टिकर्त्तापुष्टिकर्त्तावरदोभव ॥ अने
नबलिदानेनइन्द्रः प्रीयताम् ॥ एवंसर्वत्र १ ॥ ओ त्वन्नोअग्ने अग्नयेसां ॥ भोअग्नेदिशंरक्षब
लिं०अ० अग्निः प्री० ॥ २ ॥ यमायत्वां पित्र ॥ यमायसां मि ॥ भोयमदि० बलिं० अ०
यमः प्री० ॥ ३ ॥ ओ असुन्धंतम० निर्ऋतयेसां ॥ बलिं० मि० । भोनिर्ऋतेदि० अ०
निर्ऋतिः प्री० ॥ ४ ॥ ओ तत्वायामि० षीः वरुणायसां ॥ भोवरुणदि० अ० वरुणः
प्री० ॥ ५ ॥ ओ आनोनियु० नः वायवेसां मि० ॥ भोवायोदि० अ० वायुः प्रीं ॥ ६ ॥
ओ वयं सोम० हि ॥ सोमायसां भोसोमदि० बलिं० अ० सोमः प्रीं ॥ ७ ॥ ओ

तमीशानं० ये ॥ ईशानायसां० मि ॥ ओईशानदि० अ० ईशानः प्री० ॥ ८ ॥ ओं अस्मे
 रुद्रमे० वाः ॥ ब्रह्मणेसां० मि ॥ ओब्रह्मचदि० अ० ब्रह्माग्नी० ॥ ९ ॥ ओं स्योनापृ०
 प्रथाः । अनन्ताय सां० मि ॥ ओअनन्तदि० बलि० अ० अनन्तः प्री० ॥ १० ॥ ततोग्रहवे
 दीसमीपेग्रहादिभ्यः सदीपमापभक्तबलयोदेयाः ओं आकृष्णेन० पश्यन् ॥ १ ॥ सूर्यायसां
 गायसपरिवारायसायुधायसशक्तिक्वाथईशराग्निरूपाधिदेवताप्रत्यधिदेवतासहिताय
 पमाषभक्तबलिं समर्पयामि । ओसूर्यहमंबलिगृहाणममसकुटुंबस्यसपाखिरस्यआयुः कर्ता क्षे
 षकर्ता शुभकर्ता शान्तिकर्तापुष्टिकर्तातुष्टिकर्ताविरदोभव । अनेनबलिदानेनसूर्यः प्रीयता
 म् ॥ १ ॥ ओं इमन्देवा० राजा ॥ सोमायसां० उमाऽरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भो
 सोम इमं बलि० । अने० सोमः प्री० । २ । ओं अग्निर्मुं० ति । भौमायं सां० रुद्रंभूमि
 रूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भो भौमइमं बलि० । अनेन० भौमः प्री० ॥ ३ ॥ ओं उहु

ध्यस्वा० त । बुधायसां० नारायणविष्णुरूपाधिदेवताप्रत्यधिदेवतास० मि । भो बुध इमं
 ब० - अनेन० बुधः प्री० । ४ । ओं बृहस्पते० म् । बृहस्पतये सां० ब्रह्मेन्द्ररूपाधिदेवताप्रत्य
 धिदे० मि । भोबृहस्पतेइमं ब० अनेन० बृहस्पतिः प्री० । ५ । ओं अन्नत्परि० । बु ।
 शुक्रायसां० इन्द्रेन्द्राणिरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोशुक्रइमं ब० । अनेन० शुक्रः प्री० । ६
 ओं शन्नोदेवी० नः । शन्नैश्वरायसां० यमप्रजापतिरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोशन्नैश्च
 रइमं ब० । अनेन शन्नैश्वरः प्री० । ७ । ओं कयानश्चि० ता । राहवेसां० कालसरूपपाधि
 देवता० मि । भोराहोइमं ब० । अनेन० राहुः प्री० । ८ । ओं केतुकृण्वं० थाः । केतवेसां०
 चित्रगुप्तब्रह्मरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भो केतो इमं ब० । अनेन० केतुः प्री० ॥ १॥ ओं
 गणानांत्वा० म् । गणपतयेसां० मि । भोगणपतयेइमं ब० । अनेन० गणपतिः प्री० । १ ।
 ओं अम्बेऽअम्बिके० म् । दुर्गायैसांगायै० मि । भोदुर्गेइमं० आयुःकत्रिक्षे० शां० पु० तु॥

* * * * *

त्रै०य०

॥३८॥

वरदाभव । अनेन० दुर्गाप्री० । २ । वायोने० ये । वायवेसां० मि ॥ भोवायोइषं ब० ।
अने० वायुः प्री० ॥ ३ ॥ ओं घृतं घृतं हा ॥ आकाशायसां० मि । भो आकाशाइमं ब० ।
अने० आकाशः प्री० ॥ ४ ॥ ओं यावाकशा० स्र । आश्विन्यासांगभ्या० मि । भोअश्विनौइ
मंबलिं गृहीतंमम० आयुः कर्तारो० वरदोभवतं । अ० अश्विनौप्रियेतास्र । ५ । ओं वास्तो
ष्पतेप्र० दे । वास्तोष्पतयेसां० मि । भावास्तोष्पतेइमं० अने० वास्तोष्पतिः प्री० ६ अथ
वादिश्रपालेभ्यएकतन्त्रेणैकमेवबलिंदद्यात् । ओं प्राच्ये दिशे स्वाहावर्वाच्येदिशेस्वाहादक्षिणा
थैदिशे स्वाहावर्वाच्ये दिशे स्वाहा प्रतीच्ये दिशे स्वाहावर्वाच्येदिशेस्वाहादक्षिणा
दिशेस्वाहोच्चार्थेदिशेस्वाहावर्वाच्येदिशेस्वाहावर्वाच्येदिशेस्वाहावर्वाच्येदिशे
शदिश्रपालेभ्यः सांगेभ्यः सपरिवारभ्यः सायुधेभ्यः सशक्तिकेभ्यः एतान् सदीपमाषभक्तव
लीनसमपर्यामि ॥ भोभोइन्द्रादिदशदिक्पालाः सांगाः सपरिवाराः सायुधाः सशक्तिकाः

प्रया०

॥३८॥

ममस० आयुक्तार्ः क्षेमकर्तारः शान्तिकर्तारः पुष्टिकर्तारः वरदाः भवत ॥
 अनेनबलिदानेन इन्द्रादिदशदिवपालाः प्रीयन्ताम् १ एवंसर्वेभ्योऽगृहेभ्यः एकतन्त्रेणैकमेवबलि
 दद्यात् । ओं ग्रहाजर्जा० म् सूर्यादिनवग्रहेभ्यः सांगेभ्यः सपरिवारेभ्यः सायुधेभ्यः सश
 क्तिकेभ्यः अधिदेवताप्रत्यधिदेवतागणपत्यादिपञ्चलोकपालवास्तोष्पतिसहितेभ्यः एतं सदी
 पमाषभक्तबलिसमर्पयामि ॥ भोभोसूर्यादिग्रहाः सांगाः सपरिवाराः सायुधाः सशक्तिकाः
 अधिदेवताप्रत्यधिदेवतागणपत्यादिपञ्चलोकपालवास्तोष्पतिसहिताः मम सकुटुंबस्य सप
 रिवारस्य आयुःकर्तारः क्षेमकर्तारः शान्तिकर्तारः पुष्टिकर्तारः वरदाः भवन्तु ॥
 अनेन बलिदानेन सूर्यादिग्रहाः प्रीयन्ताम् ॥ अथक्षेत्रपालबलिदानम् ॥ एकस्मिन् वंशादिपात्रे
 कुशानास्तीर्य तदुपरि मनुष्याहारचतुर्गुणं द्विगुणंवा माषभक्तद्वयोद्दन्नं वा जलपात्रं च निधा
 यचतुर्मुखदीपं प्रज्वाल्य हरिद्राकुंकुमादिपताकायुतंकृत्वा ॥ ओं नहिस्पश० वा० क्षेत्रपालाय

नमः इति पंचोपचारैः षोडशोपचारैर्वासंपूज्यप्रार्थयेत् । ओं नमो वै क्षेत्रपालस्त्वभू तत्रेत गणैरसह ॥
 पूजाबलिगृह्णणेभसौम्योभवतु सर्वदा ॥ १ ॥ पुत्रान्देहि धनं देहि सर्वान्कामांश्च देहि मे ॥ आशुरारोग्य
 भेदाहिनिर्विघ्नं कुरु सर्वदा ॥ २ ॥ ततो बलिदानम् ॥ क्षेत्रपालाय सांगाय सपरिवाराय साधुधाय स
 शक्तिकाय मरिगणभैरवरक्षसकूर्ममण्डवतालभूतप्रेतपिशाचडाकिनीशाकिनीपिशाचिनीग-
 णसहिताय एतं सदीपमाषभक्तबलिं समर्पयामि ॥ भो क्षेत्रपालक्षेत्रक्षबलिं भक्ष भक्तसङ्कुटुंब
 स्य सपरिवारस्य आयुःकर्ता क्षेमकर्ता शान्तिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदा भव ॥ अनेन
 बलिदानेन क्षेत्रपालः प्रीयताम् ॥ यजमानस्य मस्तकोपरिसकृद्रूपमयित्वा ॥ अनेन वेक्षमाणेन
 दुर्ब्रह्मणेन शूरेण वा बलिं गृहीत्वा चतुष्पथे निक्षिपेत् । ततो यजमानस्तस्य पृष्ठतो द्वापरपथन्तं

१ ॥ कर्मप्रदीपे ॥ गन्धपुष्पे धूपदीपैर्निवेद्यऽइति पंचकम् । पंचोपचारमाख्यातं पूजने तत्त्वविद्वेषुधैः ॥

गत्वाजलं क्षिपेद्विकारेणेति मन्त्रेण । ॐ हिङ्काराय स्वाहा हिङ्कृतय स्वाहा कंदते स्वाहा वक्रन्दाय
 स्वाहा प्रोथते स्वाहा प्रोथाय स्वाहा गन्धाय स्वाहा निविधाय स्वाहा होपविष्टाय स्वाहा स
 न्दिताय स्वाहा वलते स्वाहा सनिर्य स्वाहा शयानाय स्वाहा श्रुते स्वाहा कृजते स्वाहा प्रबु
 द्धाय स्वाहा विजृम्भमाणाय स्वाहा निवचृत्ताय स्वाहा स १ हानाय स्वाहा होपस्थिताय स्वाहा यना
 य स्वाहा प्रायणाय स्वाहा ॥ यजमानः पाणिपादं प्रक्षालयाचम्य ॥ ततः नारिकेलद्विफलं रक्त
 वस्त्रवेष्टितं द्वादशषट्चतुः सुवेणगृहीतमाज्यं सुच्यां कृत्वा ओं पूर्णाहुत्यै नमऽइति षोडशोपचारैः
 संपूज्य पूर्णाहुतिं सुहुयात् । तत्र मन्त्राः ॥ ओं समुद्राहुर्मिमंशुर्भौऽउदरदुपा २ शु
 नासमंभृतस्त्वमानद्र ॥ द्युतस्य नाम शुह्यं यदस्ति जिह्वदेवानां ममृतं स्य नभिः- ॥ ३ ॥ व्वय
 न्नासुप्रब्रवामा घृतस्युस्मिन् यज्ञे धारयासु नभोभिः- ॥ उपब्रुह्ना शृणवच्छुस्यमानश्चतुः- शृङ्गे

वमीद्वोरऽएतत् ॥ २ ॥ चत्वारिंशद्गुत्रयोऽअस्य पादुद्देशीषेसुतहस्तासोऽअस्य ॥ त्रिधाबु
 द्धोवृषभोरैरवीतिसहोद्वोमर्त्याऽआविवेक्ष ॥ ३ ॥ त्रिधाहित्मग्निभिर्गुह्यमानं नु विद्वेषो
 द्युतमन्वविन्दन् ॥ इन्द्रऽएक ॥ सूर्यऽएक अजानव्वेनादिक ॥ स्वधयानिर्द्धतशुः ॥ ४ ॥ एता
 ऽअर्षन्तिहृद्यात्समुद्राच्छतत्रजारिपुणानावचक्षे ॥ द्युतस्य धाराऽअभिक्षशीभिर्हिरण्ययोर्वेत
 सोमध्यऽआसाम् ॥ ५ ॥ सम्यक् स्रवन्ति सरितो न धेनाऽअन्तर्हृदामनसा पूयमानाः ॥ एतेऽअर्ष
 न्युर्मयो द्युतस्य मृगाऽइव क्षिपणोरीषमाणाः ॥ ६ ॥ सिन्धोरिव प्राध्वने शूचनासोऽवनात्प्रमि
 थः पतयन्ति युवाः ॥ द्युतस्य धाराऽअरुषो नवाजीकाऽभिन्दन्तुर्मिभिः पितृमानः ॥ ७ ॥
 अभिप्रवन्तु समनेव्युषाः कल्याण्यः स्मयमानसोऽअग्निम् ॥ द्युतस्य धाराः सुविधो न सन्तु

ताशुषाणोहृथ्यतिजातवेदाः ॥ ८ ॥ कन्याऽइवव्वहृतुमेतवाऽऽअञ्जानाऽअभिचाक
 शीमि ॥ यत्नसोमंः सुयतेयत्रयज्ञोघृतस्यधाराऽअभितत्पवन्ते ॥ ९ ॥ अथर्षतसुष्टुतिंग
 व्यंमाजिमस्मासुभद्राऽद्रविणानिघत्त ॥ इमंयज्ञन्नयतदेवतानोघृतस्यधारामधुंमत्पवन्ते ॥ १० ॥
 धामन्तेविवश्वभुवन्मधिऽश्रितमन्त ॥ संमुद्रेहृद्यन्तराशुषि ॥ अपामनीकेसामिथेयऽआभृतस्त
 मंश्याममधुमन्तन्तऽऊर्मिमम् ॥ ११ ॥ पुनस्त्वादित्यारुद्राव्यसंवु ॥ सम्बिन्धताम्पुनर्ब्रह्माणोव्वसु
 नीथयज्ञैः ॥ घृतेत्त्वन्तन्वंधयस्वसुत्या ॥ संत्पुयजमानस्युकामाः ॥ १२ ॥ सप्ततेऽअ
 भेसामिध ॥ सप्तजिह्वाः सप्तऽऋषयः सप्तधामप्रियाणि ॥ सप्तहोत्राः ॥ सप्तधात्वायज
 न्तिसप्तयोनीरापुणस्वघृतेनस्वाहा ॥ १३ ॥ मुद्धानंदिवोभरतिपृथिव्याऽवैधानरऽमृतऽआ

जातमुग्धिम् ॥ कृषिः ॥ संभ्राजमतिथिः जनानामासन्नापात्रं जनयंतद्देवाः ॥ १४ ॥ पुर्णादं
 विपरांपतु सुपूर्णांपुनरांपत ॥ वस्त्रेषुविक्रीणावहाऽइषुमूर्जः ॥ शतक्रतोस्वाहा ॥ १५ ॥ इह
 मग्नयैश्चानरायवसुरुद्रादित्येभ्यः ॥ शतक्रतवेसप्तवते अग्नये अद्भ्यश्चनमम ॥ ततोवसोर्द्धारां
 जुहुयात् ॥ तत्रमंत्राः ॥ ओं सप्तते अग्नेसमिधः स० ॥ १ ॥ शुक्रज्योतिश्चित्रज्योतिश्च
 सुत्यज्योतिश्च ज्योतिष्मांश्च ॥ शुक्रश्च ऽऋतपश्चात्थं ॥ हाः ॥ २ ॥ इहृच्चान्याहृच्चसहृच्चप्र
 तिषहृच्च ॥ सितश्चसमिन्तश्चसंभराः ॥ ३ ॥ ऋतश्चसत्यश्चध्रुवश्चधरुणश्च ॥ धृतां
 चविधृतांचिविधारयः ॥ ४ ॥ ऋतजिच्चसत्यजिच्चैसेनजिच्चसुषेणश्च ॥ अन्तिमिवश्चदुरे
 ऽअमिवश्चगुणः ॥ ५ ॥ इहृक्षासऽएताहृक्षासऽऋषुण -- सद्दक्षासुः ॥ प्रतिसहृक्षासऽएतन ॥

भितासंश्रुसाभितासोनोऽअद्यसंभरसोभरुतोयज्ञेऽअस्मिन् ॥ ६ ॥ स्वतवांश्चप्रघासीचंसान्त
 पनश्चगृहमेधीचं ॥ क्रीडीचंशुक्लीचोञ्जेषि ॥ ७ ॥ इन्द्रुद्वैवशीविंशोमरुतोऽनुवर्तमानोभवन्
 येन्द्रुद्वैवीविंशोऽनुवर्तमानोभवन् ॥ एवमिभ्यजमानन्देवीश्रुविंशोमानुषीश्चानुवर्तमा
 नोभवन्तु ॥ ८ ॥ इमं स्तनुमूर्जंस्वन्तन्धयापाऽप्रपीनमश्रेसारिरस्यमध्ये ॥ उत्संञ्जुपस्व
 मष्टुमन्तमर्बन्तसमुद्दिथुः संदुनमाविंशस्व ॥ ९ ॥ द्युतस्मिभिक्षेष्टृतमस्य ॥ १ ॥ वसोः
 प० क्षः स्वाहा ॥ ततोऽग्निप्रदक्षिर्णद्वित्यपश्चिमदेशेप्राङ्मुखोपविश्य ॥ ततः क्षुरेणभस्म
 आनीय ओं त्र्यायुषंजमदग्नेः इति ललाटे । कुश्र्यर्षस्यत्र्यायुषम् । इति त्रीवायां । यद्वेपु
 त्र्यायुषम् इति दक्षिणांसे ॥ तन्नोऽअस्तुत्र्यायुषमिति हृदि । संभवप्राज्ञानम् । आचमनम् ।

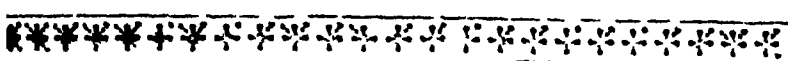
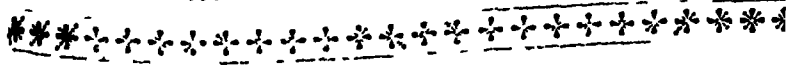
पवित्राभ्यांभार्जनम् । अग्नौपवित्रः प्रतिपत्तिः ॥ ब्रह्मणे पूर्णपात्रदानम् ॥ द्रुतस्य ग्रहणा
 न्तिहोमकर्मणोद्गतयाविहितं इदं पूर्णपात्रं सदाक्षिणं ब्रह्मणे तुभ्यमहंसंप्रददे ॥ ओं वा
 र्त्वाद्ददातु पृथिवीत्वाप्रतिगृह्णातु ॥ अग्नेपश्चात्प्रणतिविभोक्तः ॥ ओं आपः शिवाः शि
 वतमाः श्वांताः शान्ततमास्तास्तेकृण्वंतु भेषजम् । उपयमनकुशैर्भार्जयेत् ॥ उपयमनकुशाना
 मग्नौप्रक्षेपः ॥ ब्रह्मग्रन्थिविभोक्तः ॥ ततः श्रेयःसंपाद्यदानम् ॥ अद्येत्यादिकृतस्यग्रहणा
 तथाख्यस्यकर्मणः यजमानायश्रेयोदानं करिष्ये ॥ तत्रादौ वचः प्रतिवचनम् । शिवाआपः
 सन्तु ॥ सन्तुशिवाआपः ॥ सौमनस्यमस्तु ॥ अस्तुसौमनस्यम् ॥ अक्षतंचारिष्टं चास्तु ॥
 अस्तवक्षतमारिष्टं च ॥ यजमानहस्तेगन्धादिदानम् ॥ गन्धाः पातु ॥ सुमंगलयंचास्तु ॥
 अक्षताः पातु ॥ आयुष्यमस्तु ॥ पुष्पाणिपातु ॥ सौश्रियमस्तु ॥ यत्पापंश्रेणं अशुभंअ
 कल्याणं तद्दृशेतिहतमस्तु ॥ यच्छ्रेयस्तदस्तु । भवन्नियोगेन मयाअस्मिन् ग्रहणान्त्याहमेक

क्षीणि यत्कृतं आचार्यत्वं तदुत्पन्नं श्रेयः तत् अमुना साक्षतेनसजलेनपूगीफलेनतुभ्यमहं सं
 प्रददे ॥ प्रतिगृह्यताम् ॥ देवस्यत्विति प्रतिगृह्णी ॥ तेनश्रेयसात्वंश्रेयोवान्भव ॥ यजमानः
 भवाभीतितेनवाच्यम् ॥ एवमेवब्रह्मादयोऋत्विजोजापकादयश्च ॥ यद्वा ॥ ब्रह्मादयोऋत्वि
 जोजापकाश्च आचार्यद्वाराश्रेयोदानं कुर्युः ॥ तद्यथा ॥ भवन्निषेगोनेनमयाआम्निन् अङ्गो
 त्थारुषेकर्मणियत्कृतं आचार्यत्वं तथा एभिर्ब्राह्मणैः सहयत्कृतंब्रह्मत्वं गाणपत्यत्वंसादस्य
 त्वंतथाच यः कृतोजपः आचार्यत्वात् ब्रह्मत्वात् गाणपत्यत्वात् सादस्यत्वात् जापकत्वात्
 यदुत्पन्नंश्रेयः तत् अमुनाराक्षतेनसजलेनपूगीफलेनतुभ्यमहंसंप्रददे ॥ तेन श्रेयसात्वं श्रे
 योवान्भव ॥ भवाभीतितेनवाच्यम् ॥ ततोआचार्यादीन् गन्धर्वह्यालंकारादिभिर्यथाविभवंपू
 जयेत् ॥ आचार्यादिभ्योब्राह्मणेभ्योदक्षिणांद्वात् ॥ तत्रक्रमः ॥ आचार्यायगाम् ॥ १ ॥ ब्रह्म
 णेषुषभम् ॥ २ ॥ सदस्यायअथम् ॥ ३ ॥ ऋत्विग्भ्योसुवर्णंद्वात् ॥ ४ ॥ कृतस्यग्रह

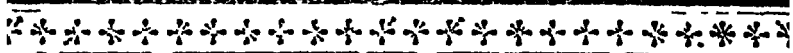
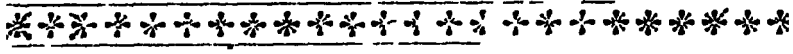
शान्तिकर्मणः सांगतासिद्धयर्थं तत्संपूर्णफलप्राप्त्यर्थं इदं गौनिष्कयभूतं द्रव्यं असुकगोत्राय
 असुकशर्मणे ब्राह्मणाय आचार्याय तुभ्यमहंसंप्रददे । ओं स्वस्तीति पठेत् ॥ १ ॥ कृ० इदं इदं
 वृषनिष्कयभूतं द्रव्यं ॥ २ ॥ कृ० इदं सदस्याय अश्वनिष्कयभू० ॥ ३ ॥ कृ० इदं ऋ
 त्विग्भ्यः सुवर्णनिष्कयभू० ॥ ४ ॥ ततो ब्राह्मणभोजनसंकल्पं कुर्यात् ॥ कृतस्य० ग्रहणां०
 कर्म० यथासंख्याकान् ब्राह्मणान् यथाकाले यथात्पन्नेनानि नाहं भोजयिष्ये ॥ भोजनान्ते तेभ्यः
 तां ब्रूयद्दक्षिणां च दास्ये ॥ ततो अहपीठदेवतानां गन्धादिपंचोपचारैरुत्तरपूजनम् ॥ आवाहि
 तदेवताभ्यो नमः ॥ आचार्याय प्रधानपीठं दद्यात् ॥ कृ० र्थं इदं अहपीठं मातृकापीठं सोपस्क
 रं दक्षिणासहितं आचार्याय तु० । ततोरुद्रकलशदेवतान्तरकलशोदकमेकस्मिन्पत्रिकृत्वा दूर्वा
 पंचपल्लवैरुदङ्गमुख आचार्यं स्तिष्ठन् चत्वारोऽङ्गत्विजश्चसकुटुम्बं स्वोत्तरतः सपत्नीकं यजमानं
 प्राङ्मुखसुपविष्टमभिषिच्ये ॥ तत्र मन्त्राः । देवस्य त्वा ॥ ० सरस्वत्यै ववाचोयन्तु यत्रियेदधामि ब्रूहु

स्पतेष्टुसास्राज्येनाभिषिचाम्यसौ ॥ १ ॥ देवस्यत्वा० ॥ सरस्वत्यैवाचोयंतुर्वेणाम्रे : सा
 प्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥ २ ॥ देवस्यत्वा० ॥ अश्विनोभंपष्येतेजसेब्रह्मवर्चसायाभिषिचामि
 सरस्वत्यैभेष्येनव्वीर्यायान्नाद्यायाभिषिचामीन्द्रस्येद्रियेणवलायश्रियेयशंसेभिषिचामि । ३ ।
 ओं सुरास्त्वामभिषिचंतुब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ वासुदेवोजगन्नाथस्तथासंकर्षणोविभुः ॥ १ ॥
 प्रद्युम्नश्चानिरुद्धश्चभवन्तुविजयायते । आखण्डलोत्तिर्भगवान् यमोवैनिर्ऋतिस्तथा ॥ २ ॥
 वरुणः पवनश्चैवधनाध्यक्षस्तथाशिवः ॥ ब्रह्मणसहिताः सर्वेद्विक्पलाः पातुतेसदा ॥ ३ ॥
 कीर्तिलक्ष्मिर्धृतिर्मैधापुष्टिः श्रद्धाक्रियामतिः ॥ बुद्धिलंजावपुः शान्तिः कान्तिः स्तुष्टिश्च
 मातरः ॥ ४ ॥ एतास्त्वामभिषिचन्तुदेवपत्न्यः समागताः ॥ आदित्यश्चन्द्रमाभौर्भुव
 जीवसितार्कजाः ॥ ५ ॥ ब्रह्मास्त्वामभिषिचन्तु राहुः क्रेतुश्चतर्षिताः ॥ देवदानवगन्धर्वा

यक्षराक्षसपन्नगाः ॥ ६ ॥ ऋषयोमनवोगोवोदेवमातरएवच । देवपत्न्योद्दुमानागद्वैत्याश्वा
 प्सरसाङ्गणाः ॥ ७ ॥ अस्त्राणिसर्वशस्त्राणिराजानोवाहनानिच । औषधानिचरत्नानिकाल
 स्यावयवाश्चये ॥ ८ ॥ सरितः सागराः श्लेष्ठास्तीर्थानिजलद्वानदाः । एतेत्वामभिषिचन्तु
 धर्मकामार्थसिद्धये ॥ ९ ॥ अमृताभिषेकोस्तु ॥ ज्ञान्तिः पुष्टिस्तुतिश्चास्तु । अन्येभ्योब्राह्म
 णेभ्योयथाशक्तिभूयसीदक्षिणाद्व्यात् ॥ ह्र० र्थं तन्मध्ये न्यूनानि रिक्तदोषपरिहारार्थं नानागो
 णांविभज्यदातुमहमुत्सृजे ॥ ततोदेवताग्निं समाश्रितन्ध्रुवर्गेभ्योदीनानाथेभ्यश्च यथोत्साहंभूयधीदक्षि
 स्त्वमेहे । उपमयंतुमुरुतः सुदानं बृहन्द्मृच्छंभवासचां । ओं उतिष्ठब्रह्मणरूपते देवुग्रन्तं
 मकीम् । इष्टकामार्थसिद्धयर्थं पुनरागमनायच । आवाहितदेवताः स्वस्थानेगच्छत । १ । ओं यज्ञ

यज्ञङ्गच्छयज्ञपतिङ्गच्छस्वायोनिंगच्छस्वाहा ॥ एतेत्यज्ञोयज्ञपतेसहस्रूक्तवाक्ः सर्ववीरुत
 अंजुषच्युस्वाहा । गच्छगच्छसुरश्रेष्ठस्वस्थानेपरमेश्वर । यत्रब्रह्मादयोदेवास्तत्रगच्छहुताश
 न ॥ यज्ञनारायणस्वस्थानेगच्छ ॥ २ ॥ ॐ चतुर्भिर्इचचतुर्भिर्इचद्वाभ्यां पञ्चभिरेव च ॥ हूयते
 चतुर्द्विभ्यां तस्मैयज्ञात्मनेनमः ॥ मयायत्कृतं यथाकालं यथादेशंयथाज्ञानं यथाशक्तिप्रहय
 ज्ञाख्यंकर्मतेनश्रीपापापहामहाविष्णुः प्रीयताम् ॥ ॐ तत्सत्त्रह्यार्पणमस्तु ॥ सकुशजलंभूमौक्षि
 पेत ॥ करौषण्डकृत्तथ ॥ मयायत्कृतंग्रहयज्ञाख्यंकर्मतत्कालहीनं भक्तिहीनं श्रद्धाहीनं भवतात्रा
 ह्यणानां वचनात् श्रीसूर्याद्यावाहितं देवताप्रसादात्सर्वं विधेः परिपूर्णमस्त्वितिभवन्तोब्रुवन्तु ॥ अ
 स्तुपरिपूर्णंऽइतिब्राह्मणाः वदंत्युः ॥ जपच्छिद्रंतपच्छिद्रंयच्छिद्रंशान्तिकर्मणि ॥ सर्वं भवतुमेऽच्छि
 द्रं ब्राह्मणानां प्रसादतः ॥ प्रमादात्कुर्वतां कर्मप्रच्यवेताध्वरेषु यत ॥ स्मरणादेवतद्विष्णोः संपूर्णस्या

दितिश्रुतिः ॥ यस्यस्मृत्याचनेमोत्तयातपेयज्ञक्रियादिषु ॥ न्यूनं संपूर्णतायातिसद्योविदेतमच्यु
तम् ॥ ओं विष्णवे नमः ॥ ३ ॥ ततो तिलकाश्निर्वादः ॥ श्रीवर्चस्वसाधुष्यमारोग्यमाविधात्पवमानं
महीयते ॥ धान्यं धनं पशुं बहुपुत्रलाभं शतसंवत्सरं दीर्घमायुः ॥ मन्त्रार्थाः सकलाः संतु पूर्णाः
संतु मनोरथाः ॥ शत्रूणां बुद्धिनाशोस्तु मित्राणामुदयस्तव ॥ ब्राह्मणान् भोजयित्वा दीनानां
थांश्चान्नादिना सन्तोष्यस्वयं सुहृन्मित्रादियुतः सोत्साहः सन्तुष्टो हविष्यं भुञ्जीतेति शिवम् ॥

इति श्रीपण्डितोपाह्वाराधाकृष्णशर्माम्मत्सिजशम्भूनाथसंघट्टहीतो ग्रहयज्ञप्रयोगस्समाप्तः ।

इदं पुस्तकं कल्याणनगर्यो श्रीकृष्णदासात्मज-गंगाविष्णुना स्वकीये
“ लक्ष्मीविद्धेश्वर ” स्टीम-मुद्रणयंत्रालये मुद्रयित्वा प्रकाशितम् ।
संवत् १९८२, शके १८४७.

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सर्वतोभद्रकारिका स्कान्दे ॥ प्राग्दश्यांगता रेखाः कुर्यादेकोनविंशतिः ॥ सण्डेन्दुस्त्रिपदः
 कोणे शृंगखलपञ्चभिः पदैः ॥ १ ॥ एकदशपदब्रह्मिभद्रस्तुनवभिः पदैः । चतुर्विंशत्पदावापोपरिधिर्त्रिंशतिः पदैः ॥ २ ॥
 मध्येषोडशभिः कोप्रैः पञ्चमष्टदल स्मृतम् । श्वेतैन्दुः श्रृंगखलकृष्णसह्यैर्निलैर्नपूरयेत् ॥ ३ ॥ भद्ररुणाम्बितावापीपरिधिः
 पीतवर्णकः । बाह्यान्तरदलः श्वेताकर्णिकापीतवर्णिका ॥ ४ ॥ पीग्ध्यवोष्टितंप्रबंधांमत्वंरजसनमः ।
 तन्मध्येस्थापयेद्देवान् ब्रह्माद्याश्चसुरेश्वरान् ॥ ५ ॥ इति सर्वतोभद्रकारिका । अथ लिङ्गतोभद्रकारिकास्कान्दे । रेखा-
 स्वष्टादशप्रोक्ताश्चतुर्लिङ्गसमुद्भवे । कोणेन्दुस्त्रिपदः श्वेतस्त्रिपदैः कृष्णशृंगलाः ॥ १ ॥ बह्वीसमपदानीलभि क्त्वरचतुष्पदम् ।
 भद्रं पार्श्वमहारुद्रकृष्णसष्टादशैः पदैः ॥ २ ॥ शिवस्थयाश्चतोवापीकुर्यात्पञ्चपदापिनाम् । पद्मेकंनथापीतंभद्रात्पञ्चोस्तुम-
 ध्यतः ॥ ३ ॥ शिरसिशृंगखलायाश्चकुर्यात्पीतंपदत्रयम् । लिङ्गाना स्कन्धतः कोष्ठाविंशतीरक्तवर्णकाः ॥ ४ ॥ परिधिः
 पीतवर्णैस्तु पदैः षोडशभिः स्मृतः । पदैस्तुनवभिः पश्चात्कंपञ्चमर्णकम् ॥ ५ ॥ इति लिङ्गतोभद्रकारिका । पञ्च-
 वर्णान्युक्तानिपञ्चात्रे । रजांसिपञ्चवर्णानिमण्डलार्थे हि कारयेत् । शालिनण्डलशृंगानशुङ्गायवसम्भयम् ॥ १ ॥ रक्तं
 कुसुमसिन्दूरैरैरिकादिसमुद्भवम् । हरितालोद्भवंपीतजनीसम्भवंरुचिम् ॥ २ ॥ कृष्णंरुग्धैर्भैः कार्यं हरितंविस्वचूर्णकम् ।
 कारयेत्सर्वधान्यैर्वर्णकैरुपशोभितम् ॥ ३ ॥ अथभद्रेदेवतास्थापनक्रमः । माचायैयजमानः सर्वतोभद्रमण्डलसमीपे

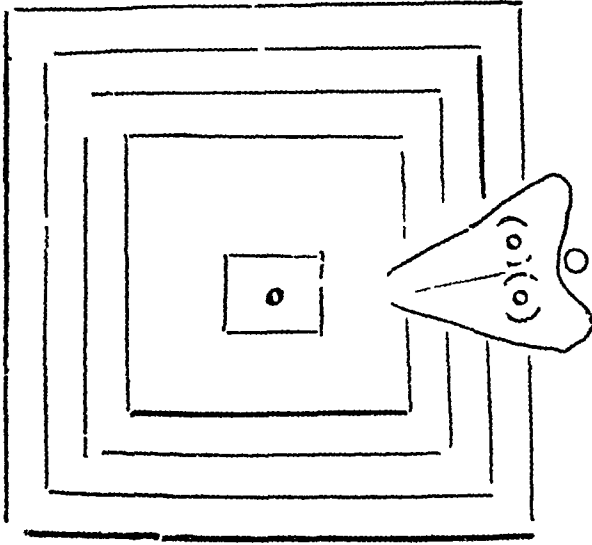
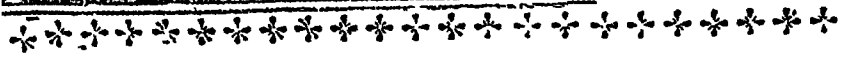
उपविश्य आचम्य ३ प्राणानायम्य । मध्येकर्णिकायां ॐ ब्रह्मणेनमः ब्रह्माणं आवाहयामि स्थापयामि ॥१॥ एवम-
 त्रेपि उत्तरेवाप्यां ॐ सोमाय० सोमं० ॥ २ ॥ ईशान्यांखण्डेन्दौ ॐ ईशानाय० ईशानं० ॥ ३ ॥ पूर्ववाप्यां ॐ
 इन्द्राय० इन्द्रं०॥४॥ आग्नेयांखण्डेन्दौ ॐ अग्नेय० अग्नि० ॥ ५ ॥ दक्षिणेवाप्यां ॐ यमाय० यम० ॥ ६ ॥ नैर्ऋ-
 त्यां खण्डेन्दौ ॐ नैर्ऋतये० नैर्ऋति॥७॥ पश्चिमेवाप्यां ॐ वरुणाय० वरुणं०॥८॥वायव्यांखण्डेन्दौ ॐ वायवे०वायुं०
 वायुसोममध्येभद्रेलिङ्गेवा ॐ अष्टवसुभ्यो० अष्टव० ॥ १० ॥ सोमेशानमध्येभद्रेलिगे ॐ एकादशरुद्रेभ्यो० एकाद-
 शरु० ॥ ११ ॥ ईशानेन्द्रमध्ये ॐ द्वादशादित्येभ्यो० द्वादशादि० ॥ १२ ॥ इन्द्राग्नयोर्मध्येभद्रेलिगे ॐ अश्विभ्यां०
 भद्रेलिगे ॐ सप्तयज्ञेभ्यो सप्त०॥१५॥निर्ऋतिवरुणमध्येभद्रेलिगे ॐ सप्तैकेभ्योश्वेभ्योदेवे० सप्तैकान्विज्वान्दे० ॥ १४ ॥ यमानिर्ऋतिमध्ये
 लिगे ॐ गन्धर्वाप्सरोभ्यो० गन्धर्वाप्सरसः ॥ १७ ॥ ब्रह्मसोममध्ये लिगेवाप्यां ॐ स्कन्दाय०स्कन्दं० ॥१८॥ तदुत्तरे ॐ
 वृषभाय० वृषभं० ॥ १९ ॥ तदुत्तरे ॐ शूलाय० शूलं० ॥ २० ॥ तत्रैव ॐ महाकालाय० ॥ २१ ॥ ब्रह्मेशानम-
 ध्येशंखलाया ॐ दक्षादिसप्तगणेभ्यो० दक्षादिसप्तगणान् ॥ २२ ॥ ब्रह्मेन्द्रमध्येवाप्यां ॐ दुर्गायै० दुर्गा ॥ २३ ॥ तत्पूर्वे
 ॐ विष्णवे०विष्णुं० ॥२४॥ ब्रह्माग्निमध्येशंखलायां औ स्वधायै० स्वधां० ॥२५॥ ब्रह्मयममध्येवाप्यां औ मृत्युरो

गभ्यो० मृत्युरोगा० ॥ २६ ॥ ब्रह्मनिर्ऋतिमध्ये शंखलायां ओ गणपतये० गणप० ॥ २७ ॥ ब्रह्मवरुणमध्येवाप्यां ओ
 अद्भ्यो० अपः आ० ॥ २८ ॥ ब्रह्मवायुमध्ये शंखलायां ओ मरुद्भ्यो० मरुतः आ० ॥ २९ ॥ ब्रह्मणः पादमूले कर्णिकाधः
 मध्यएव ओ पृथिव्यै० पृथिवी० ॥ ३० ॥ तत्रैव ओ गंगादिनदीभ्यो० गंगादिनदीः आ० ॥ ३१ ॥ तत्रैव ओ सप्त-
 साग्रेभ्यो० सप्तसागरा० ॥ ३२ ॥ तदुपरिकर्णिकापरिधौ ओ मेरवे० मेरु० बाह्यपरिधौ सोमसमीपे ओ गद्ग्यै० गद्गां०
 ॥ ३४ ॥ ईशानांतिके ओ त्रिशूलाय० त्रिशूलम् ॥ ३५ ॥ इन्द्रान्तिके ओ वज्राय० वज्रं० ॥ ३६ ॥ अग्निसमीपे ओ शक्तये
 शक्ति० ॥ ३७ ॥ यमान्तिके ओ दण्डाय० दण्डं० ॥ ३८ ॥ निर्ऋतिसमीपे ओ खड्गाय० खड्गम् ॥ ३९ ॥ वरु
 णांतिके ओ पाशाय० पाशं० ॥ ४० ॥ वासुसमीपे ओ अङ्कुशाय० अङ्कुशम् ॥ ४१ ॥ तद्ब्रह्मोत्तरे ओ गौतमाय०
 गौतमम् ॥ ४२ ॥ ईशान्ये ओ भरद्वाजाय० भरद्वाजम् ॥ ४३ ॥ पूर्वे ओ विश्वामित्राय विश्वामित्रम् ॥ ४४ ॥ आग्नेया
 ओ कश्यपाय० कश्यपं० ॥ दक्षिणे ओ जमदग्नये जमदग्नि ॥ ४६ ॥ नैर्ऋत्यां ओ वसिष्ठाय० वसिष्ठं० ॥ ४७ ॥
 पश्चिमे अत्रयं० अत्रि० ॥ ४८ ॥ वायव्या ओ अरुन्धत्यै अरुन्धती ॥ ४९ ॥ तद्ब्रह्मे पूर्वादिक्रमेण ओ ऐन्द्र्यै०
 ऐन्द्री ॥ ५० ॥ ओ कौमार्यै० कौमारी० ॥ ५१ ॥ ओ ब्राह्मये० ब्राह्मी ॥ ५२ ॥ ओ वाराह्यै० वाराहीम् ॥ ५३ ॥
 ओ चामुण्डायै० चामुण्डा० ॥ ५४ ॥ ओ वैष्णव्यै वैष्णवी ॥ ५५ ॥ ओ माहेश्वर्यै० माहेश्वरीम् ॥ ५६ ॥ ओ वै-

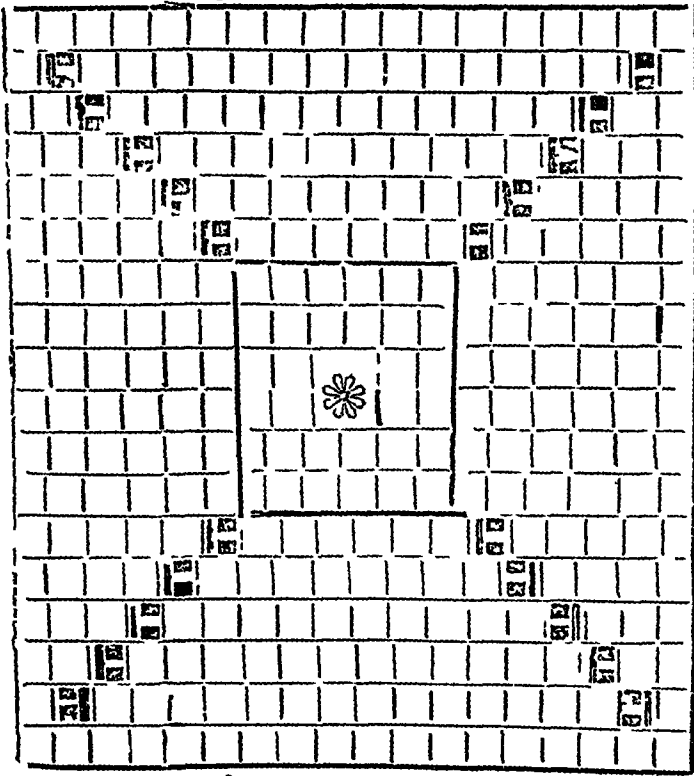
नायक्यै० वैनायकी० ॥ ५७ ॥ इतिरुद्रकल्पदुमाद्यनुसारीसर्वतोभद्रदेवताः ॥ अ० लि० म० देवताविशेषः । तद्वाह्ये
 पूर्वआसितांगभैरवा० असितांगभैरव॥१॥ आग्नेयांरुभैरवाय०रुभैरवम्॥२॥इक्षिणे ओं चण्डभैरवाय चण्डभैरवम् ॥३॥
 नैऋत्यां आं क्रोधभैरवाय क्रोधभैरवम् ॥४॥ पश्चिमे ओ लम्पत्तभैरवाय०उन्पत्तभैरवम्॥५॥ वायव्यां ओं कपालभैरवाय
 कपालभैरवम् ॥ ६ ॥ उत्तरे ओं भीषणभैरवाय० भीषणभैरवम् ॥ ७ ॥ ईशान्यां ओं संहारभैरवाय संहारभैरवम् ॥
 तद्बहिर्पूर्वाङ्किमेण आं भवाय० भवम्॥९॥ आं शर्वीय०शर्वम्॥१०॥ अं पशुपतये० पशुपतिं ॥११॥ अं ईशानाय० ईशा-
 नम् ॥ १२ ॥ अं रुद्राय० रुद्रम् ॥ १३ ॥ अं उग्राय० उग्रम् ॥ १४ ॥ अं भीमाय० भीमं ॥ १५ ॥ अं महते०
 महांतम् ॥ १६ ॥ अं अनंताय० अनंतम् ॥ १७ ॥ अं वासुके० वासुकिं ॥ १८ ॥ अं तक्षकाय० तक्षकम् ॥ १९ ॥ अं कुलि-
 शाय० कुलिशम् ॥ २० ॥ अं कर्कोटकाय० कर्कोटकम् ॥ २१ ॥ अं शंखपालाय० शंखपालम् ॥ २२ ॥ अं केव-
 लाय० केवलम् ॥ २३ ॥ अं अश्वतराय० अश्वतरम् ॥ २४ ॥ ईशानिन्द्रयोर्मध्ये अं शूलाय० शूलम् ॥ २५ ॥ इन्द्रा-
 ग्न्योर्मध्ये० अं चन्द्रमौलिने० चन्द्रमौलिनं० ॥ २६ ॥ अग्निप्रयोर्मध्ये चन्द्रमसे० चन्द्रमसम् ॥ २७ ॥ यमनिर्ऋतिमध्ये
 अं वृषभध्वजाय० वृषभध्वजम् ॥ २८ ॥ निर्ऋतिवरुणयोर्मध्ये त्रिलोचनाय० त्रिलोचनम् ॥ २९ ॥ वरुणवायुमध्ये०
 शक्तिधराय० शक्तिधरम् ॥ ३० ॥ वायुसोमयोर्मध्ये अं महेश्वराय० महेश्वरम् ॥ ३१ ॥ सोमेशानयोर्मध्ये अं शाल-

पाणये० शूलपाणि० ॥ ३२ ॥ इतिलि० भ० दे० ॥ अथप्रतिमासु अग्न्युत्तारणविधिः ॥ अचार्यः पात्रान्तरेप्रतिमानि-
 धायघृतेनभ्यज्य ॥ उपरिजलधारां कुर्यात् ॥ तत्रमन्त्राः ॐ समुद्रस्यत्वा ॥ १ ॥ हिमस्यत्वा ॥ २ ॥ उयज्जम-स्तु० ॥ ३ ॥
 अपामिदन्य० ॥ ४ ॥ अग्नेपामकरी० ॥ ५ ॥ सनः पामकरी० ॥ ६ ॥ पावकयाय० ॥ ७ ॥ नमस्तेहरसे० ॥ ८ ॥
 नृपदे० ॥ ९ ॥ येदेवादेवाना० ॥ १० ॥ येदेवेष्वधि० ॥ ११ ॥ प्राणश० ॥ १२ ॥ अथप्राणप्रतिश्रांक्तृना प्रति-
 मांहस्तेन संस्पृश्यचीजमन्त्रान्जपेत् ॥ ॐ आँ ह्रीं क्रौं मं रं लं व शं पं सः अस्यप्राण इहप्राणाः ॥ पुनः आँ ह्रीं० सः०
 अस्य जीवइहस्थितः ॥ एवमग्रेपि संमन्त्रियाणि वाङ्मनस्त्वक्रुचक्षुः श्रोत्रजिह्वात्राणप्राणाः इहाणत्यस्मस्तयेषुष्वचिरं
 तिष्ठन्तुस्वाहा ॥ अस्यप्राणाः प्रतिष्ठंतु अस्यैप्राणाः क्षंतु च ॥ अस्मैदेवैत्ममर्चायैमामहेतिकथन ॥ इतिप्राणप्रतिश्रांक्तृत्वा
 प्रतिमापूजयेत् ॥ इत्यग्न्युत्तारणविधिः समाप्तः ॥

॥ चतुस्रिंशत् ॥

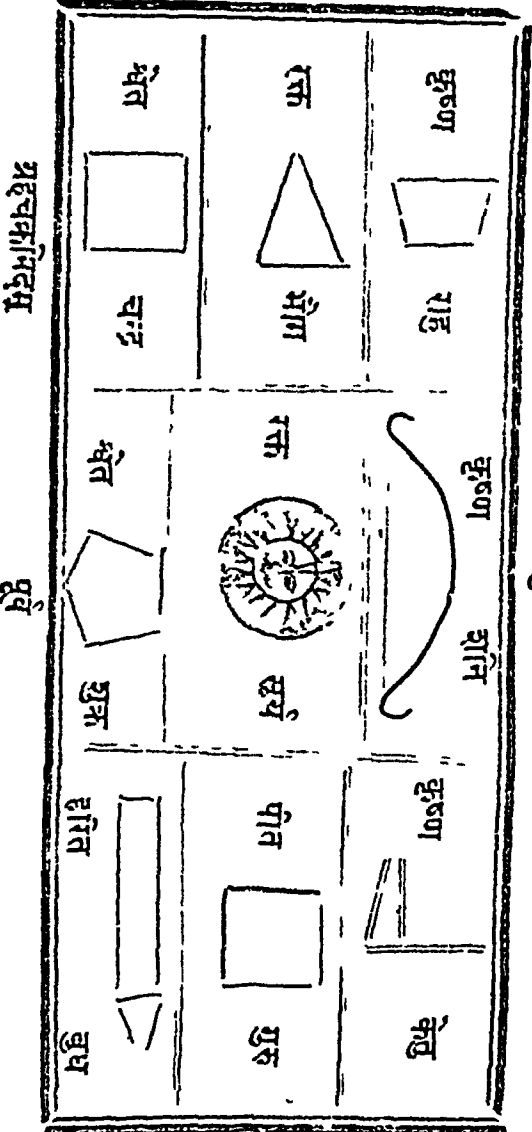
॥ सप्ततिभ्रवकम् ॥

प्र०य०

॥४९॥

दक्षिण

पश्चिम

उत्तर

प्रयोग

॥४९॥

॥ सप्तद्वृत मातृकाचक्रम् ॥

॥ श्रीः ॥

○
○ ○
○ ○ ○
○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

कीर्तिर्लक्ष्मी धृतिर्मेधास्वाहापद्मासरस्वती ॥
मांभक्त्येषुप्रपूज्यंते ससैताद्वृतमातरः ॥ १ ॥
॥ इतिवसोधरारः ॥

॥ षोडशमातृकाचक्रम् ॥

पूर्व

आत्मनः कुल देवता १७	लोकमातरः १३	दंभसेना ९	मेधा ५
तुष्टिः १६	मातरः १२	जया ८	शर्चा ४
पुष्टिः १५	स्वाहा ११	विजया ७	पद्मा ३
ऋष्टिः १४	स्वधा १०	सावित्री ६	गणेश १

॥ श्रीशिल्पकृतीपरिचयः ।

जयति जगति जम्बुगजभार्गोहिमानी-विरादोवततर्कानिर्माणि यस्याः सुधांशौ ॥

दिवद्वज्रतर्भकं स्वपद्मशुद्धयने या विलशनि जगरंटा तत्र पुरिन्द्रपूर्वा ॥ १ ॥

तस्यां द्युगलकिशोरारानीः पुण्यन्य मुर्नद्वजातः । तस्य तनुजो राधाकृष्णःसारस्वताश्रमणयोऽभूत् ॥ २ ॥

तस्याभ्युत्तनयानयोर्जितन्दः शारुस्य पारद्गतो विद्वान्वेदाविदांवरण्य इह यः स्यातः सतां संसदि ।

वागीशानपिमुक्तापण्यतीहायस्यदृष्टिज्ञाना शम्भुनाथसक्तारिभ्रासुविजयेनस्तेविसंमण्डले ॥ ३ ॥

तेने तेनेदध्वक्चिदपि दोषेण संस्थिताशुद्धिः । भवतां भवतांतेषु तदपि न दोषेण मन्तव्यम् ॥ ४ ॥

। नवेदक-रामचन्द्र त्रिपाठी.

गंगादिष्णु श्रीकृष्णदास, “ लक्ष्मीवेद-देश्वर ” सुद्रणयन्त्रालयाध्यक्ष, कल्याण-मुंबई.

इति ग्रन्थसमाप्तः ।

